

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.
Bélyegdíj külön 60 fillér.
Nyilatkozat sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény
Társaság.
József Kherczeg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Kedd, május 29.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Varjassy József.

A képviselőház ülése.

Bizalmi nyilatkozatok Mangra Vazul püspöki helynöknek.

A városok kongresszusa.

Roberts átkelt a Vaalon.

Varjassy József halála.

A makói polgármester a saját fegyelmi ügyéről.

Az új esküdték.

A magyar koronát megsértették az egyetemen.

Pörös menyasszonyi bokréta.

Vihar az akadémiában.

A nőegylet pünkösdi ünnepélye.

Gazdák gyűlése.

Csarnok: Katicza. Irtá: Gottler Lajos.

Varjassy József.

Arad, május 28.

Egy nemes szív dobbant utolsó, egy fennkölt elme fejezte be földi pályáját, egy igaz ember hajtotta örök nyugalomra fejét.

Városunk veterán polgára, a közügyek nemesszívű bajnoka, közéletünk kimagasló alakja: csejthei Varjassy József lehelte ki ma délután nemes lelkét, s igaz részvéttel sorakozik ravatala körül az egész város, mert legjobbjaink közé tartozott a megboldogult.

Egy életpálya záródott le a mai nappal, melynek minden egyes percze, minden egyes mozzanata a közügynek, a hazának, s e városnak volt szentelve.

Az önzetlen, fáradhatlan polgárt, a nemes gondolkozású férfit siratjuk benne, kinek tevékenysége egy emberöltőn át szorosan össze van forrva szép városunk fejlődésével.

Alljunk meg egy pillanatra koporsója előtt s szenteljük neki a kegyelet igaz adóját. Tekintsünk vissza e város utolsó évtizedeinek történetére. Nincs az a jelentékeny mozzanata a város fejlődésének, nincs az a közhasznú intézménye e városnak, mely ne tenne tanuságot Varjassy József önzetlen, hazafias működéséről.

A legjobbjaink sorában mindig az első között volt ő, ki a jót a jóért szerette, ki lelkesedéssel karolt fel mindent, ami nemes, mindent, ami szép, s mindent, ami e város javára, dicséretére lehetett.

Szinte nehéz beletörödnünk ama gondolatba, hogy örökre elnémult az az ajk, mely lángoló szónoklatával annyi fennkölt eszméknek tudott szárnyakat adni, hogy a város tanácstermében nem fog felhangzani lelkesítő szava, olyankor, midőn a

közügy érdekében a bölcs és okos tanácsra van szükség.

Tevékenysége ama korról veszi kezdetét, midőn új életre támadt a nemzet, s lelkesedésével, hazafiúi érzelmeivel az alkotmányos kor felvirradta óta ott látjuk vezérként a polgárság élén.

Vezére volt a polgárságnak, mert nemes lelkületét, önzetlenségét elősmerte a városban rend-, rang- és felekezeti különbség nélkül mindenki. A polgárság osztatlan szeretetét bírta, mert ő is szeretett mindenkit, szerette az emberben az embert, nem tévén különbséget ember és ember között.

Demokrata volt minden ízében, s szabadelvű a szónak ideális értelmében, s polgár egyszerű polgár szívvvel utolsó dobbanásáig.

Az aradi szabadelvűpárt tiszteletbeli elnökét vesztíti benne, kinek bölcs vezetése mellett, láng szavának biztatására a legszébb diadalait aratta.

De e gyászos percekben nem reklámáljuk őt egy pártnak, mert sohasem volt ő tisztán egy párté. Elvhűségét, jellemzilárdságát tisztelte a politikai ellenfél is, s közhasznú tevékenységét pedig megbecsülte egy egész város.

A közszeretet kíséri utolsó útján, az a közszeretet, mely a polgári erények legszébb jutalmát képezi, s mely csak a legjobbaknak jutott osztályrészül. Ez a közszeretet környékezte életében, ez a közszeretet kíséri haló poraiban.

Legyen neki oly könnyű a hant, mint amily nagy volt szívének lelkesedése, s legyen emléke olyan áldott, mint amilyen önzetlen volt életének minden egyes ténykedése!

(+)

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 28.

A képviselőház pünkösdi szünetét ma rövid ülésre félbeszakította a Ház, hogy meghallgassa az egyes miniszterek előterjesztéseit, a melyek elég érdekesek voltak arra, hogy a képviselőház e célból külön ülést tartson.

Valami nagy érdeklődés nem igen mutatkozott különben az ülés iránt; a kormány részéről csupán Széll Kálmán miniszterelnök, Darányi Ignác és Cseh Ervin miniszterek voltak jelen.

Perczel Dezső elnök bemutatta a főrendiház üzeneteit a legutóbb elfogadott törvényjavaslatok tárgyában és azután bejelentette, hogy Molnár Jánosnak ismét sürgős interpellációja van, még pedig az egyetemi épületben a magyar korona jelvényeinek megsértése ügyében.

Ez a bejelentés meglehetősen nagy szenzációt keltett.

Széll Kálmán miniszterelnök nyújtotta be először a kvóta-bizottság jelentését, a melyet a Ház a pénzügyi bizottsághoz utasított.

Széll Kálmán miniszterelnök állott fel újból és előrebocsátotta, hogy mily nagy súlyt helyez arra, hogy a közigazgatással foglalkozó községi közegek szakszerűleg képeztesse ki. A közigazgatás terén sok a javítani való és ha javít rajta, ezzel hatalmas lépéssel haladunk előre addig is, a míg a közigazgatás reformja bekövetkezik. Most a haladás és jó adminisztráció érdekében törvényjavaslatot terjeszt be közigazgatási tanfolyamnak községi közegek számára leendő felállítására tárgyában. (Elnök helyeslés).

A Ház a javaslatot a közigazgatási bizottsághoz utasította.

Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter két törvényjavaslatot nyújtott be. Egyet a közérdekű öntözőcsatornák létesítése és egyet a gazdasági munkás és cselédségélléptár felállítására tárgyában.

A földmivelésügyi és pénzügyi bizottságokhoz utasítottak.

Most következett Molnár interpellációja, melyről lapunk más helyén tudósítunk.

Bizalmi nyilatkozatok

Mangra Vazul püspöki helynöknek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 28.

Mangra Vazulnak nagyváradi püspöki helynöké történt megválasztása óta nagy harc és háború folyik a görög keleti románok között. Teljesen két pártra oszlott a választáson a görög keleti románság: az egyik Goldis püspök és Mangra mellett, a másik pedig ellenük foglalt állást s a választás óta az ellentétek nem hogy elsimultak volna, hanem egyre jobban kiélesedtek.

Mint már megírtuk, a zsinati képviselők közül tizennégyen a választást megfelelőbbézték. Csütörtökön a nagyváradi és pestesi egyházkerület lelkészei és tanítói, sőt több világi görög keleti román is Nagyváradon gyűlést tartottak, amelyen Papp Tivadar alsó-lugosi lelkész elnöklése mellett igen érdekes határozatot hoztak.

Egyszerűen bizalmatlanságot szavaztak a képviselőknek azokban a bizalmi nyilatkozatokban, amelyeket Goldis püspökhöz és Mangra Vazulhoz intéztek.

A két nyilatkozat, amelyet harmincznyolczan irtak alá, szövegint a következő:

Méltóságos püspök ur!

Némely helytelen térére lépett férfi méltatlan támadásával szemben járulunk elé a nagyváradi és pestesi esperesi kerület papjai a néppel együtt, hogy fiúi főlháborodásunknak adjunk kifejezést.

Látván, hogy egyes emberek, akik első sorban vannak hivatva, hogy teljes erejükből védelmezzék drága kincsüket: egyházunk alkotmányát, tisztán személyes tekintetéből, emberi szenvedélyektől elragadtatva, egye-

netlen utakon és eszközökkel naponként megtámadják életet adó fákat, jövőnk elé, hogy rosszaljuk tettüket, s hogy fájdalommal kijelentsük, miszerint, hogy az a tizenegy biharmegyei zsinati képviselő nem a biharmegyei nép többségének véleményét és akaratát képviseli és így nem vehetők a mi akaratunk kifejezői gyanánt.

Meghajlunk teljes bizalommal Méltóságod és a zsinati szavazatok többsége előtt, a véghezvitt tettekben az egyházunk fölemelésére irányuló törekvést látjuk és ezekkel szemben alázattal kérjük méltóságos Püspök urat, méltóztassék *Mangra* Vazul megválasztott vikárius urat a helynöki székbe *minél előbb beiktatni*.

Méltóságodnak stb.

Mangra Vazulhoz a következő feliratot intézték:

Nagyságos Ur!

Örömet és lelkesedést s egy hajnal pirkadását látjuk mindannyian vikáriussá és konzisztóriumunk elnökévé történt megválasztásában, a mi csak fejlődést fog hozni egyházunknak.

Visszataszítók és nem tudjuk eléggé elítélni egyes biharmegyei képviselők lépéseit, akik emberi szenvedélyükben tisztán személyes okokból, eltévesztett utakon — bizonyárs — öntudatlanul egyházunk alkotmánya ellen törnek ők, akik első sorban felelősök az istennek és a hiveknek az egyház alkatának és nimbuszának fontartásáért.

Mi, a klérus és vele együtt a nagyváradi és pestesi kerület és a Nagyvárad vidékére való hivek akiknek már volt alkalmuk kifejezést adni Nagyságodhoz való ragaszkodásunknak, midőn legmagasabb egyházi testületünkbe képviselőnké tisztelettel megválasztottuk, újból eljövünk, hogy *legnagyobb bizalmat és szeretetünknek kifejezést adjunk*, óhajtván várva, hogy mielőbb abban a székben lássuk, ahova a zsinat akaratával szeretett főpásztorunk bizodalma helyezte. Kijelentjük egyuttal ünnepiesen, hogy az a tizenegy biharmegyei képviselő nem a mi akaratunknak a kifejezője és így őket nem lehet a biharmegyei közvéleménynek tekinteni Nagyságodnak stb.

Goldis József aradi püspököt, ki most püspökfüredi nyaralójában üdül, egyik nagyváradi lap tudósítója meginterjuvulta ma ebben az ügyben. A püspök a következő fontos és érdekes nyilatkozatokat tette:

— A nagyváradiak meg lehetnek győződve arról, hogy a szeretetnek és hálának sokkal erősebb szálai fűznek ahhoz a városhoz, a hol annyi szeretetet és rokonszenvet tapasztaltam mindig, semhogy megengedném, hogy utódom és nagyváradi helyettesem egy „hazaáruló” legyen. Nem mondom, hogy *Mangra* nem tévedett és nem követett el hibákat, de ezt inkább félrevezetve és főlebbvalóinak befolyása következtében tette. Ma azonban ismerem az egyébként kiváló tehetségű *Mangrát* és szentül megvagyok győződve arról, hogy politikai elvei és nézetei azonosak az enyéimmal és a mellett, hogy az *egyházat teljes odaadással és buzgón fogja szolgálni, magyar hazájának is hű fia akar lenni*. Ha egy pillanatig is eltűrném azt, hogy ő mint nagyváradi helynököm, a magyar haza ellen igazgasson, nem volnék érdemes arra, hogy a püspöki keresztet viseljem.

Egyébként megválasztatása után megmondtam *Mangrának*: Uram, barátom! Légy tekintettel arra, hogy Nagyváradon az én személyemet fogod helyettesíteni. Igyekezz tehát követni a békességnek és politikai józanságnak azon útját, a melyen én haladtam eddig és haladni fogok a jövőben is. *Mangra* ezt készségesen megígérte és szavában nem lehet okom kételkedni.

TÁVIRATOK.

Az osztrák politikai helyzet.

Bécs, május 28. (Saját tud. távirata.)

Az elnökkonferencia tegnapi üléséről kiadott kommuniké azt mondja, hogy az értekezlet behatóan megvitatta a politikai helyzetet a parlamentnek pünkösdi utáni munkásságára való tekintettel és meg egyezett azokra a javaslatokra nézve, a melyeket a németiség egyes pártjainak a közösen követendő parlamenti magatartásra nézve tenni fognak. Azonkívül egyhangulag elhatározták, hogy a reichsrath újra megnyitása után megtesznek mindent, hogy a lobositz kerület német lakosságának jogos kívánságait diadalra juttassák.

A vezérkari főnök utja.

Póla, május 28. (Saját tud. távirata.)

Beck báró tábornagy a vezérkar főnöke, tegnap este Fiuméből három napra ideérkezett.

A nacionalisták ellen.

Vertus, május 28. (Saj. tud. távirata.)

Leon Bourgeois egy banketten beszédet mondott, a melyben azt hangoztatta, hogy nem kell mindig a hazát emlegetni, hogy az ember jó hazafi legyen. A nacionalizmus ellenében olyan nemzeti pártot kell szervezni, a mely újra fölveszi a nemzeti védelmet és tágitja a köztársaság határait. A nacionalisták egyebet sem tesznek, csak kihívják a külföldet és gyöngítik a hazát. *Mongeot* azt mondta a banketten, hogy *Waldeck-Rousseau* soha sem fog megváltozni, hanem mindvégig megvédi a köztársaságot.

Gyenge többség.

Brüsszel, május 28. (Saját tud. táv.)

A belügyminiszteriumhoz érkezett jelentések szerint a mai képviselőválasztások tíz szavazatnyi többséget biztosítottak a kormánynak.

Eihunyt tartományi főnök.

Czernovitz, május 28. (Saját tud. táv.)

Rott József dr. tartománygyűlési képviselő és helyettes tartományi főnök ma meghalt.

A városok kongresszusa.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 28.

A törvényhatósági joggal felruházott városok értekezlete ma nyílt meg Győrött. Nevezetes hivatása van ennek a kongresszusnak most, amikor a közigazgatás reformja közeledik ahhoz a ponthoz, hogy valósággá váljék, s ne viselje örök időnkig azt a szomorú jelzőt, a mely vele negyed századnál nagyobb idő óta kapcsolatos: hogy ez „égető szükség.”

Huszonöt törvényhatósági város közül huszonnégy képviselteti magát az értekezleten. Aradváros nevében *Salacz* Gyula kir. tanácsos polgármester van jelen.

A kongresszus megnyitását megelőzőleg délelőtt 9 órakor előértekezlet volt, amelyen kijelölték a tisztikart. Elnök *Zechmeister* Károly győri polgármester lett, alelnökök *Havranak* Béla székesfehérvári polgármester és *Komlóssy* debreczeni főjegyző.

Délelőtt 10 órakor nyitotta meg az elnök a városháza dísztermében a kongresszust. A karzatokat nagyszámu közönség foglalta el, köztük igen sok hölgy.

Zechmeister elnöki megnyitójában rendkívüli melegséggel üdvözölte a városokat és azok képviselőit, akik egynek hijával mindannyian eljöttek. Kijelenti, hogy amikről tárgyalni fognak, azokban sem személyi, sem politikai célzatok nem fogják a kongresszust vezetni, hanem nyíltan és szabadon fognak véleményt mondani a városok fejlődésének érdekében, mindenről, ami szükséges. — Végül indítványozta, hogy *Szell* Kálmán miniszterelnököt, mint belügyminisztert távirattal üdvözöljék.

Bulyovszky nagyváradi polgármester terjesztette elő az első indítványt. Egy szűkebbkörű albizottság választását ajánlja, s indítványozza, hogy hatalmazzák ezt fel a sérelmeknek pontonként való megállapítására, s a kormányt, a képviselőháznak és a főrendiháznak átadandó memorandum szerkesztésére.

Szávay Gyula lapszerkesztő, a győri törvényhatóság tagja, ellenezte az indítványt. Az értekezlet nem is fogadta azt el.

Havranak székesfehérvári polgármester az indítványozta, hogy az előadói tervezetet pontonként tárgyalják, s határozataikat foglalják memorandumba, amelyet a törvényhozás mindkét házához terjeszsenek fel s a kormányt külön kérjék fel arra, hogy a municzipális városokról szóló törvényjavaslat kidolgozására kiküldött bizottságnak ajánlja ezt a memorandumot figyelmébe.

A részletes tárgyalás szempontjából az anyagot csoportokra osztották. Első csoportban a *közjogi vonatkozású* ügyeket tárgyalták. Az előterjesztett javaslat első pontja a következő volt:

A törvényhatósági városok rendezése végett ezek különleges helyzetének megfelelő külön törvény alkottassék.

Ezt változatlanul elfogadták. A második pont a következőket tartalmazta:

A törvényhatósági városok hatósági szervezete illesztessék be az állami organizmusba; a községi szervezet megállapítása az autonomia jogkörébe tartozzék.

Ivánkovits Sándor, *Bajay* László és *Aidinger* József szólottak ehhez a ponthoz. Utóbbi indítványozta, hogy a városok községi szervezetének megállapítása teljesen az autonomia hatáskörébe utaltassék, s ezt így is fogadták el.

A harmadik pont az önkormányzati jogról, a negyedik az állami felügyeletről szólt. Az ötödik az tárgyalta, hogy a törvényhatósági joggal felruházott városok az állami közigazgatás ellátásáért évenként megfelelően kárpótoltassanak. — Mindezeket egyhangulag elfogadták.

Nagyobb vita támadt a hatodik pontnál. Itt javasolták, hogy alsófokú közigazgatási bíróság is állítsák fel a tényleg működő legfelsőbb fokozatú bíróság mellé. Több felszólalás után úgy határoztak, hogy a közigazgatási bizottságok hatáskörét kell az alsó fokozat kibővíteni, s akkor a bírászkodás megmaradhat a jelenlegi egyfokú bíróságnál.

A javaslat hetedik pontjában arról van szó, hogy joguk legyen mindazoknak a városoknak, a melyek elegendő anyagi és szellemi erővel rendelkeznek, törvényhatósági várossá alakulniok. Ezt avval a töddással tette a kongresszus magáévá, hogy törvény állapítsa meg az átalakulás feltételeit.

A ma tárgyalásra került ügyek második csoportja a *pénzügyi rész* volt. Itt az előadói javaslatokat változatlanul elfogadták.

A kongresszus ülésének két órakor délután volt vége. Ekkor bankett következett, a melyet Győr város rendezett vendégei tiszteletére. Számos hivatalos és nem hivatalos tosztt hangzott el, s a küldöttek sok időn át beszélgettek a

fehér asztalnál a közügyekről a feszes formák elvetésével.

A kongresszus holnap is ülést tart.

A mai gyűlés után este banket volt, melyen az első felköszöntőt *Salacz Gyula* mondta a királynak. A győri polgármester a vendégeket éltette.

Roberts átkelt a Vaalon.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 28.

Roberts lord egész seregével átkelt a Vaalon s ma már a folyó északi partjain táborozik. Ezt jelentik a mai táviratok Londonból.

Az angol főcsapat tehát Transzvámban van, alig ötven angol mértföldnyire Johannesburgtól, hetven mértföldnyire Pretóriától, a fővárostól.

Valószínű, hogy nagyobb ellenállásra már itt sem fognak találni az angolok. De hogy is lehetne ilyesmire gondolni, midőn állítólag a buroknak már csak 10.000 emberük áll fegyver alatt.

Általában a Délafrikából érkező levelekből az derül ki, hogy a bur népben az ellenállási szívésség megcsappant, a harczikévd megszűnt. Remélni lehet tehát, hogy 5—6 hét alatt a vérontást mégis abba hagyják s a béke helyreállításához a szükséges alapot megtalálják.

London, május 27.

A Reuter-ügynökség jelenti Taaboschból • hó 26-án este 6 órakor: *A burok elhagyták a Vaal folyót.* Parancsnokaik egybegyűltek, hogy megbeszéljék, vajjon tanácsos-e a harcot folytatni. Egyelőre a burok Mayertonál állanak. Egy későbbi távirat jelenti. Taaboschból ugyanarról a napról: *French* tábornok tegnap a Lindequest melletti gázlónál átkelt a Vaal folyón. A lovasított gyalogságnak *Henry* vezetése alatt ma sikerült előnyomulni és a hidat majdnem teljesen megmenteni. Csak egyik ívét a hidnak pusztították el. *A burok a Klipriver hegyen foglaltak állást.* Az összes menekülők megegyeztek abban, hogy a bányákat el fogják pusztítani.

Brüsszel, május 28.

Itteni bur körökben dr. *Leyds* elvesztette mindon népszerűségét. Nagyrészt neki tulajdonítják a burokat ért csapást. Pretóriába küldött jelentésében Franciaország és Németország *biztos beavatkozását* helyezte kilátásba, ami *Krüger*t félrevezette.

London, május 28.

Roberts lord jelenti Junctionból tegnapi kelettel: Ma reggel átkeltünk a Vaal folyón és a folyó északi partján táborozunk. Három emberünk megsebesült és egy eltűnt. *Baden-Powell* tábornok azt jelenti, hogy Buluwayo és Mafeking között helyreállították a vasutat és hogy élelmiszerek érkeztek.

London, május 28.

Az esti lapok egy tegnap kelt szenekali táviratot közölnek, a mely szerint *Rundle* tábornok tüzérsgel és gyalogsággal megszállta Szenekalt, miután előbb néhány gránáttal elkergette az ellenséget. Néhány bur elesett, köztük egy lovas-zászlós. Az angolok vesztesége tizenegy ember.

London, május 28.

A *Daily Telegraph* jelenti: *Krüger* meghódolása most már minden pillanatban várható.

Varjassy József halála.

(1825—1900.)

Arad, május 28.

Arad közéletét nagy csapás érte. Legderekabb, legrokonszenvesebb embereinek egyike, csejthei *Varjassy József*, ma délután hosszas szenvedés után elhunyt.

A gyászhir gyorsan elterjedt s mindenütt a legnagyobb részvétellel találkozott. Uszinte, igaz szívvvel sajnálja Arad népe az ősz *Varjassy*t, kiben a közügyek derék, önzetlen bajnokát látja kidőlni a küzdők sorából.

Hogy ki volt, tudjuk mindannyian, *Egy igaz ember*: ez a mondás illik legjobban rá. Puritán jellemű, meleg, érző szívű, lelkes és a városa javáért mindenre kész ember.

Most már csak volt . . .

Legyen neki könnyű a föld!

Az utolsó órák.

Varjassy József ma délután háromnegyed négy órakor jobb létre szenderült.

A halál nem köszöntött be váratlanul, mert kezelő orvosa, *Kadebó János* dr. már két nappal ezelőtt előkészítette környezetét a bekövetkező katasztrófára, mindazonáltal mély fájdalom borult a család tagjaira, midőn a szomorú, a rettenetes vég bekövetkezett.

Fiai, unokái sirva állották körül a betegágyat, melyben a legjobb apa a kérelhetetlen halállal vívódott.

Betegsége, mely a sirba döntötte már ez év elején, február havában erőt vett rajta, amikor az influenza utókövetkezményeként komplikáció lépett fel. Súlyosította a bajt, hogy a beteg érelődugulást kapott a nyakán.

E betegségét pár hét alatt szívós szervezete kiheverte, úgy, hogy ismét megszokott munkálkodásának szentelhette idejét.

Fel-fel járt az ipar- és népbankba, melynek elnöke volt és elég jól érezte magát.

Pár héttel ezelőtt azonban megújult a baja, mely a nemrég kihevert betegség folytán kedvező talajra talált nála.

A kor rohamosan fejlődött, úgy, hogy az orvosi tudomány már nem segíthetett rajta. A vég csak napok, csak órák kérdése volt.

Két nap óta többnyire önkivületi állapotban feküdt a beteg. Hallucinációk jelentkeztek nála. A legnagyobb csendnél felriadt, hogy zajt, lármát hall, míg aztán ismét teljes apáthia vett rajta erőt.

Ma reggel már annyira rosszra fordult állapota, hogy a család a halotti szentségek feladása végett *Csák Czirjék* minorita rendfőnököt értesítette, aki délelőtt tizenegy órakor a haldoklót az utolsó kenettel ellátta.

Az utolsó napokban már alig vett magához a beteg táplálékot, úgy, hogy beállott a végkiemerülés és ma délután háromnegyed négy órakor, csöndesen, mintha csak elaludt volna, övéi körében jobb létre szenderült.

Életrajzi adatok.

Csejthey *Varjassy József* köz- és váltó ügyvéd, Aradváros köztörvényhatósági bizottságának választott tagja, az aradvárosi szabadelvűpárt örökös tiszteletbeli elnöke, az aradi ipar- és népbank elnök-igazgatója, az aradi- és csanádi egyesült vasutak felügyelő-bizottságának elnöke, az aradi vízvezetési művek részvénytársaságának s a villamos részvénytársaságnak elnöke, az első aradi takarékpénztár választmányi tagja, a Minorita-rend konfrátere, a földhitelezet aradi fiókjának volt ügyésze stb. Aradon született 1826. október 25-ikén. Atyja id. *Varjassy József*, Aradmegye házi főpénztárosa

volt. Ősei Aradvárosának már a rendiség idejében tekiatélyes polgárai voltak. Középkolai tanulmányait itthon és Nagyváradon, a jogot Pesten végezte. Ügyvédi irodáját 1847-ben nyitotta meg Aradon, hol a jeles készségű, rokonszenves fiskálist az egész közönség gyorsan felkarolta.

A szabadságharcz küzdelmei őt is magával ragadták. Honvédkapitányi ranggal kormánybiztosi titkár volt s mint ilyen részt vett a Becskerek, Szeged és Verbász alatti küzdelmekben.

A forradalom leverése után folytatta itthon az ügyvédi prakszist, egy ideig *Salacz Gyulával*, Aradváros jelenlegi polgármesterével közös irodában. Az ügyvédséggel a nyolczvanas években hagyott fel, hogy teljes munkásságát a közügyeknek szentelje, a mit buzgón teljesített is mindaddig, míg az idei tavasszal ágyba nem döntötte a betegség.

Az ötvenes években egyik parancsnoka volt az önkénytes tüzoltóságnak. Az ő javaslatára szereztek be a tüzoltók egyenruhát, a mi akkor tüntetés-számba ment. Pláne az az uniformis, a mi az ő terve szerint készült: zsinóros kék atilla, magyar nadrág, kard, Kossuthkalap piros tollal. Mikor a körülbelül ötszáz főből álló tüzoltóság először kivonult, egész Arad lázban égett és ujongva vette körül a festői csapatot.

Fiatalkorától fogva állandóan a publicisztikai téren működött. Kitünő, elegáns szónok volt, a politikában s a város közéletében vezető szerepet vitt. Már a Bach-korszakban egyik legielkesőbb előharczosa volt a magyar nemzeti iránynak. Tüzzel teli cikkekben kelt nemzeti életünk védelmére, lelkesítve ifjút és öreget egyaránt. Mikor aztán a küzdelmek hullámai lecsillapultak, mint városi képviselő a város anyagi és szellemi felvirágzásáért szállott sikra a helyi lapokban minden alkalommal, mikor az ő erőteljes szavára, okos gondolkodására szükség volt. Arad fejlődése körül az ő áldásos működésének nagy és elévülhetlen része van.

1887. május 14-én a király *Varjassy József*nek és törvényes utódainak megengedte, hogy régi magyar nemességüknek épségben tartásával a családnak a függetlenségi harczok előtt használt *Vranovics* nevét a *Varjassy* nével cseréljék fel s azt „csejthei“ előnévvel használhassák.

Varjassy József kétszer nősült. Első neje *Galliny Paula* volt, kitől két gyermeke született: *Lajos*, Aradváros gazdasági tanácsosa és *Árpád* kir. tanácsos, Aradmegye kir. tanfelügyelője, a Kölcsey-egyesület elnöke s az aradi szabadságharczi ereklyemúzeum megalapítója. Második nejétől, *Leuko-Kiss Mária*tól születtek *Ilona* (néh. *Kadebó Kálmán* neje) és *Dezso*, magyar földhitel intézeti tisztviselő. A boldogultnak két testvére van: *Gyula*, nyug. m. kir. honvédfőtörzsorvos, orvostudományi író (*Gaal Jenő* dr. volt miniszteri tanácsos, műgyetemi tanár apósa) és *Béla* budapesti államrendőrségi tisztviselő, ki a külföldi francia légió tagja volt s utjairól rendkívül érdekes cikkeket írt.

Politikai szereplése.

Az aradi szabadelvű pártban annak megalakulása óta vezető szerepet vitt az ősz, puritán jellemű hazafi. Állandóan úgy tekintették őt, mint a párt fejét és vezérét. A hol a pártot beszéddel, szónoklattal, vagy bármi ténykedéssel reprezentálni kellett, mindig az ősz vezérre bízták ezt a szerepet, ki azt a legnagyobb odaadással, szívesen teljesítette. A pártért, a liberalizmusért mindent — ez volt a jel-szava.

Egész életét a politika mozgalmában töl-

tötte s így nem lehetett kikerülnie azt sem, hogy képviselőjelöltnek fel ne léptessék. Már az 1861-iki választásnál kandidáltak *Fábián* Gáborral és *Csernovits* Arzénnel szemben. Varjassy akkor 231 szavazatot kapott, Csernovits 507-et és *Fábián* 294-et.

A szenvedélyes és izgalmas aradi követválasztások csak az alkotmány visszaállítása után kezdődtek. Az 1869-iki választásnál a Deák-párt jelöltje, *Atzél* Péter győzött báró *Simonyival* szemben. Ekkor Varjassy a Deák-párt vezérémbere volt s mint bizalmi férfiú működött közre a diadalmas választásnál. Mikor *Atzél* még ugyanazvan cziklusban lemondott, *Chorin* Ferencz megválasztása mellett fejtett ki lelkes agitációt a párt akkori elnökével, *Dániel* Lázárral együtt.

A fuzió után, mely a mai szabadelvű pártot teremtette meg, Aradon két szabadelvű párti jelölt versenyzett egymással: *Chorin* Ferencz és *Varjassy* József. *Chorin* pártjának elnöke *Náray* Imre volt, a *Varjassy* párté pedig *Vásárhelyi* Béla. Mindkét jelölt egyaránt bírta a választók tiszteletét és szeretetét, de már eleinte látszott, hogy a többség *Choriné* lesz. Őt is választották meg 902 szavazattal; *Varjassy* mindössze 294 voksot kapott.

A későbbi választásoknál már csak passzív szerepet játszott. A szabadelvű párt részéről állandóan ő volt az egyik bizalmi férfiú s e tisztjének ifjai lelkesedéssel, tüzzel és odaadással felelt meg.

Mikor a szabadelvű párt elnökségének élére boldogult *Boros* Béni országgyűlési képviselőt sikerült megnyerni, ugyanakkor az ő ajánlatára *Varjassy* Józsefet örökös tiszteletbeli elnökké választották meg. A Krispin-teremben folyt le az emlékezetes választó-gyűlés. A jelen voltak falrengető tapssal, perczekig tartó örömdiadallal üdvözölték az indítványt. Az ősz pártvezér könyezéssel meghatva fogadta a lelkes óvációt. A megindultságtól sokáig nem tudott szóhoz jutni, hogy „katonáinak” e megtisztelő bizalomért köszönetet rebegejen.

Bármikor és bármiben ülésezett a párt, az ősz *Varjassy* szava sokat nyomott e latban. Figyelemmel hallgatták az ő mindig talpraesett, mindig okos szavát, a mely meggyőző erejénél fogva rendszerint lefegyverezte a kételkedőket. Mint a szabadelvűség tántoríthatlan hive, egyetlen politikai mozgalomból sem maradt ki. A körünkbe érkező képviselőket állandóan ő üdvözölte, úgy a fogadtatás, mint a programbeszéd s a beszámoló alkalmával.

Azt is jellemző körülmény gyanánt említhetjük meg az ő életéből, hogy mikor *Kossuth* Ferencz hazajött és meglátogatta Aradot, a város nevében *Varjassy* József fogadta. A liberális párt ősz vezérének meghódolása volt ez a *Kossuth* Lajos nagy szelleme előtt.

Legutóljára akkor szerepelt a politikában, mikor a kormányváltás történt. Az ő indítványára üdvözölte a párt kormányralépése alkalmából az új miniszterelnököt.

Varjassy, mint városatyja.

Varjassy József a városi köztörvényhatósági bizottságban a legjelentősebb szónokok s a legmunkásabb emberek közt foglalt helyet. Nem volt gyűlés, amelyikről elmaradt volna és ha csak kissé megérdemelte a napirenden levő tárgy, hozzászólt, hogy a vitának irányt adjon. És rendszerint az a vélemény győzött, a melyet ő fejtett ki okos, szigorúan következetes, élesen bonczoló beszédével. Nyéniségének imponáló erejével főleg akkor hatott, ha a liberális must kellett megvédeni, melynek élete utolsó perczéig lelkes, rendíthetetlen zászlóvivője tartott úgy a mi szűkebb parlamentünkben,

mint a város politikai mozgalmában, de főleg a szabadelvű párt gyűlésein.

A közgyűlési terem szélső jobb oldalán volt az ő megszokott helye. Érdekes, francia szenátorhoz hasonló, tisztelő figyelmet ébresztő alakját ülés elejétől egész a napirend utolsó pontjának letárgyalásáig ott lehetett látni, amint a padon könyökölve figyel és közben megjegyzéseket tesz. Szónoki erővel, lendülettel szokott beszélni. Olykor kiült arcára a meggyőződés heve, főképp amikor a pártot kellett védelmeznie az ellenzéki oldal támadásaival szemben. A győztes fél ő maradt, érveit oly ügyesen tudta csoportosítani, hogy a támadó vagy kapitulált, vagy pedig visszaveretett a *Varjassy* beszédének hatása alatt szavazó nagy többségtől.

Salacz polgármesterhez gyöngéd barátság fűzte, mely még abból az időből datálódott, mikor közösen tartott vele ügyvédi irodát. Ha a polgármestert támadták a közgyűlési teremben, az ősz *Varjassy* rögtön védelmére kelt s erőlyes szavakkal utasította vissza a támadásokat. A polgármester jubileuma alkalmával is ő volt a város közönségének szónoka. Megindító volt, mikor a két ősz ember összeborult és a jelenet hatása alatt könnyezve erősítette meg a régi igaz barátságot.

Gyönyörűen beszélt akkor *Varjassy*. Mint ha érezte volna, hogy ez a beszéd az ő hatyudala, utolsó szónoklata lesz...

A párt legerősebb embere, oszlopos tagja dőlt ki ő benne a városi képviselők sorából, a kinek halála méltán kelt részvétet az ellenoldalon is. Mert őt mindenki szerette s főképp becsülte benne a megcsontosodott konzervenciát, mindazon dolgokhoz, melyek nagy ideájával, a szabadelvű eszmékkel kapcsolatban állottak.

És most a megszokott hely üresen marad. Hiába fogjuk ott keresni az ő jellegzetes ősz fejét, tiszteletet parancsoló szenátori arcát, büszke, egyenes alakját.

Meggyászolja őt a *Közügyek* géniusza is.

A gyászjelentések.

Özv. *Csejthei* *Varjassy* Józsefné, szül. *Leukó* *Kiss* Mária úgy a saját, mint gyermekei és rokonai nevében mély fájdalommal tudatja forrón szeretett férje, illetőleg, atya, nagyatyja és rokon

csejthei **VARJASSY JÓZSEF**,
Arad sz. kir. népbank elnökének stb.

f. évi május hó 28-án, életének 74-ik évében a halotti szentségek ajtatos felvétele után történt elhunytát.

A boldogult tetemei folyó hó 30-án délután 5 órakor fognak a *Batthányi-utca* 34. sz. a. házból a felső temetőben levő családi sírkertben örök nyugalomra tételni.

Az engesztelő gyászmise május hó 31-én délelőtt 9 órakor fog a főt. *Minorita*-atyák templomában a *Mindenhatónak* bemutatni.

Béke lebegjen porai fölött!

Arad, 1900. évi május hó 28.

Varjassy *Lajos*,
Varjassy *Árpád*,
Varjassy *Ilona*,
Varjassy *Dezso*,

gyermekai.
Varjassy *Dezsoné* szül.
Gorove *Ilona*,
menye.

Dr. Varjassy *Gyula*,
Varjassy *Béla*,

fivérei.
Varjassy *Lajos*,
Varjassy *Elza*,
Varjassy *Szeréna*,
Varjassy *Mariska*,
Varjassy *Ilona*,
unokái.

Az *Aradi* *Ipar- és Népbank* igazgatósága, igazgató választmányja, felügyelő bizottsága és tisztikara mély fájdalommal tudatja, hogy érdeműs elnöke *csejthei* *Varjassy* József ur, 1900. évi május hó 28-án jobblétre szenderült. Mint az intézet egyik alapítója kezdettől fogva egész buzgalommal érdeklődött annak működésére iránt, 1877. évtől pedig, mint az igazgatótagja, lelkesedésnek egész hevével,

czéltudatos tapintatával és alapos tudásával vett részt az *Aradi* *Ipar- és Népbank* tevékenységének irányításában. Az elért eredményekben az érdeműs oroszlánrésze Őt illeti s áldott neve a legmélyebb kegyelet tárgya lesz, míg csak az intézet fennállani fog. Arad, 1900. május hó 28-án. Áldás emlékére!

Az *aradi* *vizezetéki* *művek* *részvénytársasága* igazgatósága mély fájdalommal tudatja szerett és érdeműs elnökének *csejthei* *Varjassy* József urnak, f. hó 28-án bekövetkezett elhunytát. A megboldogultban társulatunk hű és odaadó munkatársát veszítette el, kinek emlékét mindig kegyelettel fogjuk megőrizni. Béke és áldás legyen porai felett! Arad, 1900. május hó 18-án.

Az *aradi* *villamosági* *részvénytársaság* igazgatósága, mely megilletődéssel tudatja érdeműs elnökének, *csejthei* *Varjassy* József urnak, f. hó 28-án bekövetkezett gyászos elhunytát. A megboldogult társulatunk megalapításában fáradhatlan és buzgó tevékenységet fejtett ki és annak emlékét mindig kegyelettel fogjuk megőrizni, Aradon, 1900. május 28-án, Nyugodjék békében!

Az ipar- és népbank kegyelete.

Huszonyolc év óta állt a megboldogult az *aradi* *ipar- és népbank* életén, mint annak igazgató elnöke. Az intézetnek nemcsak megalapításában vett részt, de annak valóságos lelke, feje volt összes tudásával és ambíciójával. Oriási része van a békés-csabai fiók, a termény- és áruaktár, valamint a soborsini takarékpénztár megteremtésében is.

Három év előtt, mikor a *Varjassy* József 25 éves elnöki működését ünnepelték, az ő nevére az igazgatóság alapítványt tett. Ez az alap ma háromezer korona, de évről-évre gyarapítják mindaddig, míg el nem éri a huszezer koronát. Akkor kamataiból jóra való iparosnak, vagy kereskedőnek juttatnak külföldi tanulmányutrá ösztöndíjat.

Az intézet igazgatósága ma délután 5 órakor ülést tart, melyen megindult jelentették be az igazgatósági elnök halálát. Elhatározták, hogy az ő kiváló érdemeit jegyzőkönyvbe fogják iktatni s ezt tudomására hozzák a mélyen sujtott családnak. Az igazgatósági tagok testületileg vesznek részt a temetésben, a ravatalra díszes bocszort helyeznek és külön gyászjelentést bocszortnak ki. Egyszermind kitűzetik a gyászlobogót úgy a központi házban, mint a pénzváltó üzletre és a békés-csabai fiók helyiségére. Mindeme helyiségek a temetés alatt zárva lesznek.

Kimondották végül, hogy úgy az igazgatóság tagjai, mint a tisztviselők négy hétig gyászszalagot viselnek s hivatalos levelezéseiket gyászkeretű papíron végezik. Az igazgatóság egy tagja a ravatalnál, egy pedig a sirnál fog emlékbeszédet mondani.

Meghívás.

Az aradvárosi szabadelvűpárt igen tisztelt tagjait felkérem, hogy holnap, kedden délelőtt fél 11 órakor az *ipar- és népbank* tanácstermében megjelenni sziveskedjenek, hogy boldogult tiszteletbeli örökös elnökünk, *Varjassy* József végtisztességével szemben intézkedéseket megbeszéljük, s a párt részvételének kifejezését adjunk.

Arad, 1900. május 28.

A választmány nevében:

Kristyóry *János*
alelnök.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

* A megnyitó-előadás műsora. Pénteken lesz az új színpadon a felavatás-előadás. Mint már megirtuk *A szigetvári vértanúk* és *A szokott katon* első felvonásai kerülnek színre a megnyitó prológ után. Leszkay igazgató úgy tervezte, hogy a nap jelentőségének kifejezésére egy patetikus, dramatizált jelenet és egy vidám, könnyed hangú monológ legyen a bevezető. Arra megkérte *Vészi* Józsefet, a ki a szülővárosa iránt érzett szeretettel hozzá is fogott a megírásához. Közben azonban örvendetes családi esemény és az utóbbi időkben halmozott írói és politikai teendőik annyira lekötötték,

y a bizonyára érdekes drámai művecskét tudja befejezni. Tegnap érkezett meg tammja, melyben e miatt sajnálkozását felel ki. A megnyitó-előadásra azért remélhetőleg jön. A nyári muzsa vidám hangján *Fabó Rezső* szólal meg, miután *Turchányi Olga* gjött, a ki számára írta. A mosolygó, kevértelgő, inkább csufondároskodó bevezetőt aradi sajtó kiváló poétai vénájú tagja erősvetlenséggel írta meg és valósággal rá van bva a szubret temperamentumu *Turchányira*. prologót a zenekar nyitánya előzi meg.

— **Turchányi első szerepe.** *Turchányi Olga*, a jövő évadtól a Nemzeti Színháznak immár arzódtott tagja, nálunk *Faragó Rezső* megító prologója után másnap, szombaton abban a erépében fog föllépni, melyben nemrég a főrosi közönségnek mutatkozott be. A *Gyurkovs leányok* Miczijét játsza el. A többi szereplőt is többen lesznek újak, a kiket az aradi zönség még nem ismer.

— **A Schreyer-féle zenede hangversenye.** A gy hőség daczára színültig megtelt tegnap te a színház a *Schreyer-féle* zenede növenkeinek hangversenye alkalmából. Az ülőlyeket és páholyokat a szülők és nagyszámú deklódók töltötték meg, akik nagy élvezettel hallgatták az apró művésznők és művészek játékát. A hangversenyt a növendékek éljes ének-, és zenekara nyitotta meg. A psok elhangzása után *Babits Vilma*, *Glück* ona, *Waldmann Czeccilia*, *Verzár Margit* és zelle *Károly* remek zongorajátéka keltett általános figyelmet. — Igen szép előmenetelről tek bizonyosságot ez alkalommal cimbalom játékból *Meisztrovich Terka* és *Csóthy* fariska növendékek. A műsor többi része a övetkező számokból állott. Alard: *Faust*-ábánd: hegedün előadta *Keppich* Sándor. Tschalovszky: *Andante cantabile*: *Unger Mór* tanár vezetése alatt előadták nagy tetszés mellett: *Bauer Ödön*, *Böhm Aladár*, *Csóthy Nándor*, *Dietrichstein Victor*, *Földes Béla*, *Glück Jenő*, *Goldzieher Márton*, *Hegyessi Gizella*, *Hegeüs Ferencz*, *Kell József* és *Kell Rezső*, *Keppich Sándor*, *Kövesdi Alajos*, *Kövesdi Elvira*, *Jemes Zoltán*, *Porter Ede*, *Rattkay Anna*, *Rattkay Margit*, *Roser Aladár*, *Roser Rezső*, *Roth Frigyes*, *Roth Jenő*, *Schreyer Etta*, — *Schreyer Anetta*, *Schreyer Paula*, *Schuszter Ödön*, *Schuszter Gyula*, *Steinhardt Ferencz*, *Szilágyi László*, ifj. *Tiszi Lajos*, *Klein Frédi*, *Bayer Emil*, *Fried Tibor*, *Lázár Gyula*, *Gounod*: ékszer-keringő a „Carmen“ c. operából; énekelte *Ferral Ella*. *Bizet*: *Levéljelenet* a „Carmen“ c. operából; énekelte *Siebert Hermina* és *Ráskai Miksa*. *Mendelssohn*: *Chansonette*; vonós-négyes, előadták: *Nemes Zoltán*, *Roth Frigyes*, *Szilágyi László* és *Kövesdi Alajos*. *Hauser*: *Magyar Rapodia*; hegedün előadta *Hegedüs Ferencz*. *Popper*: *Hangverseny Op. 24.* (2-ik tétel) gordonkán előadta nagy művészettel *Schreyer Paula*. *Beethoven*: *D. moll Hangverseny* (1-ső tétel); zongorán előadta *Goldzieher Albert*, teljes zenekarkísérettel *Unger Mór* tanár vezetése alatt. *Mendelssohn*: *Nászinduló*: előadták az összes zenekari osztályok, *Mütter Müller József* tanár.

A makói polgármester

a saját fegyelmi ügyéről.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 28.

Csanádmegye fegyelmi választmánya, mint már említettük, *Szell Györgyöt*, Makó város polgármesterét hivatalvesztésre ítélte. Az ítélet rendelkező része így szól:

„*Szell György* 78 éves, ev. ref. vallású, nős, fegyelmileg már egy ízben büntetett makói lakos, a városnak ez időszerint állásától felfüggesztett polgármestere, az ellene végrehajtott fegyelmi vizsgálat során az 1886. évi XXII. t. cz. 90. §-ának a) pontja értelmében *hivatala viselésére képtelennek* találattatik és ehhez képest a 95. §. b) pontjának alkalmazásával — mulasztásai által okozott károk erejéig fennálló, rendes bírói uton érvényesítendő *vagyonai felelősségének érittel-*

nül hagyása mellett — polgármesteri hivatala elvesztésére ítélte.

E határozat ellen *Szell György* felebbez, egyelőre a publikumhoz. Ma hosszú nyilatkozatot tesz közzé, melyben igen érdekesen írja körül azokat az okokat, melyek e sérelmes ítélet meghozásához közrejátszottak.

Ez ítéletre mindenekelőtt meg kell jegyez-nem — mondja a polgármester, — hogy jogi felfogás szerint az ítéletek rendelkező részében az emelt egyes vádak fennforgása mérlegelésénél azoknak valóságát külön-külön a vizsgálat során felmerült tényekkel és adatokkal is igazolni s támogatni kell, de általánosságban azt állítani, mint jelen esetben is hogy az emelt vádak a vizsgálat folyamán igazolást nyertek, a nélkül azonban, miszerint minden egyes esetek felsorolatnának, signáltatnának, jogi fogalom szerint *szokatlanok és tarthatatlanok* tartom.

A belügyi miniszterium által elrendelt fegyelmi vizsgálatnál ugyanis miniszteri biztos lett két segédárssal megbízva.

Kiterjesztetett a városi közpénztár, a városi árvaszék felügyelete alatt álló árvapénztár, városi fogyasztási adópénztár, piaci helypénzszedés és általam vezetett letéti napló szerint polgármesterségem alatt befolyt körülbelül félmilliót tevő összeg mikénti kezelése iránt.

A vizsgálat eredménye szerint egyetlen egy fillér hiány sem találtatott.

Az ügyek kezelése körül azonban a miniszteri biztosság részéről is tapasztaltatott, hogy a *tisztikar egyrésze úgy képesség, mint megbízhatóság tekintetében kifogásolás alá esik.*

A volt polgármester egész körülményesen foglalkozik aztán a *téglagyár* ügyével, a mely miatt a tulajdonképeni elmozdítás történt. Azt mondja erről, hogy a felmerült tévedéseket észrevenni nem állott módjában sem neki, sem a tanács tagjainak.

— Azt hiszem — írja tovább — hogy a midőn a végelszámolásakor én fedeztem föl a létező hibát és a város közpénztára intézkedésem által meg lett oltalmazva minden károsodás ellen, a tapasztalt rendellenesség az én hibámra nem vezethető vissza és a miatt engem a legszigorubb felfogás mellett sem lehet fegyelmi ítéletileg „munkaképtelenség és lelkiismeretes kötelesség érzet” „hiányával” sújtani.

Minden gyarlóságunk közt, a melyek következményei sokszor kétségbeejtőn nehezdednek ránk, egy sem szörnyűbb, mint az a felületes eljárás, mely által a szellemi téren évtizedeken át a munkájával fenntartott család feje orvosi szaktanács nélkül, ítéletileg munkaképtelenné nyilvánittatik és ismerve annak vagyoni viszonyát, ezáltal az elítéltek más téren való megélhetési alapja semmisítettik meg.

Azon rövid öt év alatt, — fejezi be nyilatkozatát — mióta a polgármesteri hivatalt viselem, csekély erőmmel, de igazi lelkesedéssel igyekeztem a városnak közgazdasági és kulturális fejlődését előmozdítani.

Még nem volt a városnak jövedelmező téglagyára, még nem volt virágzásnak indult szőlőtelepe, még nem volt jövedelmező bérháza, még nem volt villam világítása, melynek létrehozatalához a város pénztára egy fillérrel sem járult és nem volt közbiztonság, még nem volt aszfalt járdája addig a városi képviselő tanácskozásait nyugodtság és tárgyilagosság jellemezték.

Ekkor azonban ellenem kelt egyesek bosszúja, részben pedig a személyes érdekek harcza a város érdeke ellen.

A duló elemek kitombolván magukat —

elvonultak, a felzaklatott kedélyek, a mennyiben a megejtett vizsgálat büntethető cselekményt — velem szemben — föl nem derített, lecsillapultak.

Munkabírásom felett másoknak hanyagsága miatti felelősségből akar az ítélet mérlegelni s következtetni.

Ha elérkezik az idő, midőn hivatalomnak megfelelni nem leszek képes, tudni fogom kötelességemet és a visszavonulásnak azon módját, melylyel arra kényszeríteni akarnak, nem várom be.

Ez eset még nem következett be.

Es ha támadóim erőszakoskodásának eleget nem tennék, ma a közigazgatási hatóságok tekintélyének aláásása mellett a rendezett táncs sírját ásnám meg.

A magyar koronát

megsértették az egyetemen.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 28.

A képviselőház mai ülésének *Molnár János* apát adta meg a szenzációt egy interpelláció alakjában. Ha igaz, a mi a budapesti egyetemen történt, ha igaz, hogy ott csakugyan megsértették legszentebb nemzeti ereklyénket, a magyar koronát és ha úgy történt mindez, a mint azt *Molnár* képviselő előadta, bizony restelni való a dolog szörnyen és szigorú megtorlásnak kell jönnie a nyomában.

Molnár azt mondja, hogy az egyetem új épületében elhelyezett relief-képről, mely *Szent István* koronáját ábrázolja, a keresztet *letördösted* s a zsidó *Mogen Dovid* jelet tették a helyébe. *Molnár* ur nem látta ugyan a *Mogen Dovid*-ot, sőt, a mint mondja, annak nyomát se találta a képen, de mégis hajlandó elhinni, hogy a keresztcsontítás e miatt történt meg.

A keresztcsontítás ténye csakugyan botrány, csak az a kérdés: *ki csinálta?*erre teljes tájékozást nyujt az, a mit *Molnár* apát nem látott, de „hisz”. Tehát *Molnár*ék többet tudnak arról mi történt, mint a mennyit a tények mutatnak, sőt még azt is tudják, *a minék történnie kellett volna.*

Hát ez szörnyen jellemzetes dolog. A néppárt nem nyugszik; újból antiszemita hecczeknek akarja kitenni az egyetemet és az országot. Vonják ezért felelősségre *Molnár*t és értessék meg már vele egyszer, hogy a tulzás, a ráfogás és a hazudozás nem szép dolog még egy paptól sem, ha az mindjárt — néptárti apát is.

A mai interpelláció általános megbotrányozást keltett a Házban. A képviselők tulnyomóan, főleg pedig a szabadelvű pártiak meg vannak győződve arról, hogy *a merényletet zsidók semmiesetre sem követték el.* Ez az interpelláció nyílt provokálás volt antiszemita részről, hogy azzal botrányt, s esetleg zsidóellenes agitációt csináljanak.

Az interpelláció a következőkép folyt le:

Molnár János ülés végén felállott. Előadja, hogy a tudományos egyetemet előbb katolikus jellegétől fosztották meg, azután már ezzel sem elégedtek meg, hanem egyáltalán keresztény jellegétől is megfosztani akarják. A tudományegyetem lépcsőcsarnokán két oldalról gipsz, vagy egyéb öntvényekben a korona és a korona jelvényei voltak elhelyezve. Ezekről elvetemedett egyének *letördelték a keresztet* még pedig tegnap délelőt 11 órakor. Ezt a

szólónak három egyetemi hallgató írta meg levélben.

A leveleket felolvassa elmondta, hogy ő maga személyesen a saját szemeivel győződött meg a tényekről. E szerint a földszintről az emeletre terjedő lépcsőzetten mindkét oldalról hiányzik a kereszt, sőt az egyik koronáról még a gomb is, a melyen a kereszt állani szokott. Az első emeleten jobbról mindkét kereszt meg van sértve, balról pedig egészen le van törve. A második emelet is így van. A harmadik emeleten is le vannak törölve a kereszték. Az egyik levélíró azt írta Molnárnak, hogy a kereszt helyébe a zsidó *Mogen David*-ot tették, de ezt a szót nem találta meg.

Teljes felháborodással vette ezeket tudomásul, meg van győződve arról, hogy a Ház minden tagja szintén egyaránt meg van botránkozva, még a szabadkőművesek is, mert hiszen itt a magyar nemzeti önérték megsértéséről van szó.

Azt hiszi, mindenkinek a nézetét tolmácsolja, ha azt vallja, hogy ezek a botránkos, lázító tények megtorlás nélkül nem maradhatnak.

— *Természetes* — szól közbe a miniszterelnök.

Molnár János a következő interpellációt terjeszti elő a kultusz és igazságügyminiszterekhez:

Van-e tudomása a miniszternek arról, hogy a magyar tudományegyetem új palotájában e napokban részint megcsonkították, részint letördelték a szent kereszt jelvényeit azon koronákról, a melyek a főlépcsőzet oldalfalait relief-alakban díszítik?

Ha nincs tudomása felőle, szándékoznak-e arról saját szemekkel meggyőződni?

S ha meggyőződtek, szándékoznak-e a legszigorúbb vizsgálatot megindítani, a tettes, vagy tettesek kinyomozására és azokat a hazai jelvények sérthetlenségét gondosan őrző törvényeinknek megfelelően és ha az illető tettes, vagy tettesek netán egyetemi polgárok volnának, az egyetemi fegyelmi szabályok szerint is példásan megbüntetni?

Az interpelláció kiadatik az illető minisztereknek.

Az ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az elnök boldog ünnepeket kívánt, mire az ülés véget ért.

Az új esküdtek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 28.

Az aradi kir. törvényszéken ma délelőtt sorsolták ki a f. évi *junius* hó közepén kezdődő új ülészakra az esküdteket.

A kisorsoláson jelen voltak: *Ottrubay* Károly kir. törvényszéki elnök, *Gallu* József és *Dániel* Lajos dr. bírák, *Haty* Adolf albiró, mint jegyzőkönyvvezető, továbbá az ügyésszég képviselőjében *Meszlényi* Antal dr. kir. alügyész és az ügyvédi kamara képviselőjében *Szalay* Károly kamarai elnök.

Épen úgy ment végbe a kisorsolási aktus, mint az első. A neveket *Dániel* bíró rakta az urnába, honnét azokat a törvényszéki elnök egyenként húzta ki.

Kisorsoltattak *rendes* esküdteknek a következők:

1. *Kreitler* Ferencz földbirtokos (Uj-Szent-Anna). 2. *Czárán* Márton földbirtokos (Seprős). 3. *Nagy* Sándor dr. ügyvéd. 4. *Seidner* Bernát kereskedő (Berzova). 5. *Inokai* Tóth Lajos szabó. 6. *Landau* Vilmos szatócs. 7. *Várhol* László cipész. 8. *Kneffel* Lajos kereskedő. 9. *Varga* Nagy András cukrász. 10. *Walder* Gyula gyáros, fatereskedő.

11. *Rozvány* György gyógyszerész. 12. *Van-nay* János dr. ügyvéd. 13. *Kell* Manó kereskedő. 14. *János* Péter dr. ügyvéd. 15. *Jelinek* József fakereskedő. 16. *Varga* József asztalos. 17. *Szon-tagh* Gyula birtokos. 18. *Kaufmann* Ignác bir-

tokos. 19. *Lusztig* Mór magánzó. 20. *Kolázi* Károly magánzó.

21. *Szilberberg* József szatócs. 22. *Maffei* Géza birtokos. 23. *Pénzes* Akos ügyvéd. 24. *Glück* Károly mészáros. 25. *Nikolits* Sándor gazdasz. 26. *Kerpel* Izsó könyvkereskedő. 27. *Kerényi* Béla dr. ügyvéd. 28. *Lusztig* Ármin ház-tulajdonos. 29. *Schwellengreber* Gyula fodrász. 30. *Schütz* Viktor rézműves.

Ezután a *pótesküldteket* sorsolták ki a következő sorrendben:

1. *Lévai* Adolf kereskedő. 2. *Kosminsky* Lipót könyvkötő. 3. *Bolezni* Antal cipész. 4. *Berger* Bernát kereskedő. 5. *Novotny* Lajos vendéglős. 6. *Hoffmann* László kereskedő. 7. *Nyáry* Vilmos gyáros. 8. *Keppich* Zsigmond nyomdász. 9. *Ungár* Bertalan tisztviselő. 10. *Hacker* László kereskedő.

A névsort a törvényszéki elnök már a mai folyamán áttette *Fübián* Lajos dr. kir. ítélőtáblai bírónak, mint az esküdtbíró elnökéhez.

MULATSÁGOK.

Vigalmi naptár:

Junius 3. Az aradi polgári jótekonny négyzet nyári ünnepélye (Városliget.) — A pécskai kereskedő ifjuság népiünnepélye (Hajlás erdő.) — Az aradi összes asztalos segédek juniálisja (Csálai erdő.)

Junius 3-4. A csabai muzeum-egyesület hangversenyvel és táncmulatsággal egybekötött ünnepélye.

Junius 4. Kirándulással egybekötött táncmulatság (Kovaszinczi erdő.) — Az aradi magyarnyelvterjesztő-egyesület juniálisja (Csálai erdő.)

Junius 17. Az aradi tanítók népiünnepélye (Városliget.)

Julius 1. A Meteor kerékpárklub népiünnepélye (Városliget.)

Augusztus 12. Az aradi kereskedők körének népiünnepélye (Városliget.)

— **Érettségi bál.** Az aradi felső kereskedelmi iskola most érettségiző növendékei *junius* 23-án a városligetben táncvigalmat tartanak. A rendezőség élén *Kabdebó* Lajos tanár áll.

(=) **A népiskolák majálisa.** Érdekes majális lesz holnap, szerdán. Az összes városi elemi fiúiskolák tartják meg kedvező idő esetén majálisukat a Csálában. Az egyes iskolák tanulóival reggel hét órára saját iskolájukból a városbáz előtti térre vonulnak s fél nyolcz órakor együttesen indulnak el zeneszó mellett. Főzni nem fognak az erdőben, hanem minden szülő maga látja el gyermekét, vagy pedig a vendéglősnél is lehet étkezni.

Pörös menyasszonyi bokkréták.

(A völgyény zsarolása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 28.

Pikáns bünperben tartott ma végtárgyalást a szegedi kir. törvényszék. Elítélt egy szegedi uri embert, aki zsarolással akarta visszakövetelni volt menyasszonyától azt az ezerkét-száz koronát, amelyet völgyénykedése idején kokkrétákra költött.

Balogh Géza szegedi hivatalnok egyszer Ó-Becsére vetődött, ahol megismerkedett T. L. mérnök családjával. — Néhány napig időzött Ó-Becsén és ez alatt halálosan beleszeretett a mérnök feltűnő szép leányába. Ezután a hivatalnok mind gyakrabban járt ki a közeli községbe, amíg a sűrű látogatásnak eljegyzés lett a vége.

Rendkívül figyelmes és szeretetreméltó völgyény volt a hivatalnok. Naponkint óriási bokkrétákat küldött menyasszonyának, sőt megtörtént, hogy naponkint kétszer is érkezett a menyasszony számára virágküldemény.

Egyszer aztán valami összekülönbözés támadt a jegyesek között, aminek az lett a vége, hogy az eljegyzést felbontották. *Balogh* Géza hamarosan megnősült, feleségül vevén a szegedi *Priváry* Ilonát.

A fiatal férj, ez a gavallér férfiu, nemrégiben arra a gondolatra jött, hogy a bokkréták árait vissza követeli volt menyasszonyától T. Mariskától. Leveleket írt neki, amely-

ben fenyegetőleg követelte, hogy a v. költött 1200 koronáját fizessék vissza. A mérnök egy időben járt is Szegeden egyezséget kötött leányának volt völgyény, hogy a bokkrétákra költött 1200 koronából koronát visszafizet. Pénzt azonban egész a napig nem küldött.

Balogh Géza és neje, *Priváry* Jolán módon akarták kényszeríteni a mérnököt 500 korona kifizetésére, hogy nyílt kártya küldöztek neki, amelyben megfenyegették, lapokban fogják meghurczolni, ha eleget tesz elvállalt kötelezettségének. Tizennégy nyílt kártyát küldöztek a szegény leánynak pedig oly tartalommal, amely az *uri leányt jesen betegé tette.*

A mérnököt végre is felháborította a nyílt levél és följelentette a házaspárt a gedi törvényszéknél zsarolás büntetése miatt.

A kir. törvényszék ma tartotta meg érdekes perben a tárgyalást és a vádlókat rágalmasz vétségének elkövetésében m. dotta ki bünösnek és ezért *Balogh* Gézát *hónapi, nejét Priváry Ilonát 8 napi fogságot* ítélte.

A vádlottak egyhítésért felebbeztek, ellenben a közvádó megnyugodott az ítéletben.

Vihar az akadémiában.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 28.

Összevesztek az akadémiás urak. Összevesztek a *Bródy*-féle jutalomdíjon, a mely oly vihart támasztott ma az öreg palotában, mehez hasonló eddig még ott nem fordult elő.

Az előzmények ismeretesek. A *Bródy*-féle díjat, a mely publicisztikai munkásság jutalmazására tüzetett ki, az idén *Kaas* Ivor bárónak ítélte oda a négyes bíráló bizottság. A *Bródy* azonban a bizottság véleményét egyhangúan távozattal elvetette s abban állapotott meg, hogy a jutalomdíj sorsa felől novemberben fog dönteni.

Ma ülése volt az akadémiának, melyen *Bródy*-díj felett váratlan vihar tört ki a felhőlen égből. *Eötvös* Loránd br. elnök idegesen a bársonyszékében s megtörtént az a csoda, hogy kemény szavakkal rendreutasította az egyik akadémiást.

Folyó ügyek elintézése után *Szily* főtitkár indítványt tett. Azt indítványozta, hogy mivel a jutalmak ügyrendi szabályzatát csak az alapítványtevők hozzájárulásával lehet megváltoztatni s tekintve azt, hogy a *Bródy*-féle alapítvány nagy bonyodalmakra adott okot: kérje meg az akadémia *Bródy* Zsigmondot, egyezzen be a jutalomdíj szabályzatára vonatkozó ügyrendi szabályzat *revízió alá vétessék.* Magától értetődik, hogy a novemberi gyűlésen már az új javított ügyrend szerint fognak dönteni a jutalom odaitélésében.

Hevesen ugrott most fel a székéből *Ballagi* Aladár. Puszkaporos hangulat ülte meg egy pillanat alatt a termet; érdeklődéssel várta mindenki, mi fog történni.

Ballagi megvádolta a bírálók plénumát, hogy politikai és felekezeti szempontokat támaszt maga előtt és hogy tetteiben oly ok vezette, mit nem mernek bevallani. Indítványozta, hogy *mondjon le az akadémia a Bródy-alapítványról* és adja vissza az alapítványi összeget *Bródy* Zsigmondnak.

Szilágyi Dezső idegesen pattant fel, hogy megadja a választ.

— Nem hagyhatom szó nélkül — ugrott föl *Nagy* — ezt a támadást. *Nagy* elbizakodottan *kell ahhoz, hogy valaki megvádolja a bizottságot*

felekezeti tendenciát imputáljon az ő működésének.

— Az, a mit elkövettek, nem kvadrál egy dományos intézet intenzióival — replikázott allagi. — Önök minden indokolás nélkül leavazták a négyes bizottság javaslatát. És ez em volt helyén való.

— Mi nem indokolás nélkül szavaztuk le javaslatot — vágott most vissza Szilágyi — csupán azt az indokolást nem fogadtuk el, mit a négyes bizottság tett. Hát erőszak ez? lát felekezeti és vallási gyűlölség ez? *Paule* benne van a bizottságban, róla pedig nem mondhatja, hogy őt vallási, vagy politikai irány vezérelte.

— Ez csak olyan *száraz parlamenti okoskodás*, — epéskedett Ballagi. — Az én véleményem deduktív irányzatú.

— *Detektív* és nem deduktív, — kiáltunk közbe hangos derűtség közt.

Ballagi hangsúlyozta újból, hogy indítványát fentartja.

A vita folyamán többen szólaltak még fel. A disputa oly élessé vált, hogy *Eötvös* Loránd báro egy kemény közbeszólásáért erélyesen rendreutasította Ballagit.

Végre is a nagy zajban, lármában nem lehetett tanácskozni. *Eötvös* br. hirtelen berekesztette a gyűlést, a mely így *határozathozatal nélkül* szétoszlott.

Az akadémikusok még sokáig együtt maradtak s viharosan tárgyalták a ma történeteket, a mely mintha kicsiben hasonlítana a *reichsráth* tárgyalásaihoz.

Hja, olykor kell multság a csendes, békés akadémikusoknak is.

A nőegylet pünkösdi ünnepélye.

— A pavillonok hölgyei. —

Arad, május 28.

Már megirtuk vázlatos programját annak a nagyszabású ünnepélynek, melyet az *aradi polgári nőegylet* rendez pünkösdi első napján a városligetben.

Ugy a délutáni ünnep, mint a tavon rendezendő velencei éj érdekes látványosságot ígér a közönségnek. Különösen meglepő lesz az esti ünnepély a tavon, hol kivilágított csónakokon ének kvartettek fognak a vizen végig suhanni. Az énekes közreműködők az *Oratórium-egylet* növendékei, kiket elnökük *Vincze Miklós* buzgó közbenjárása nyert meg az ünnepély részére.

Az ünnepélyen, mint megirtuk, *K. Nagy* Dezső tervei nyomán készült pavillonok és sátrak lesznek, melyben a következő hölgyek fognak elárusítani:

A *czukrászdában* a következők kínálják az édességeket:

Avarfy Imréné, báró Bánhidya Antalné, Fábian Lajosné, Hegedüs Sándorné, Purgly Lajosné, Salamon Augusztá, Szalay Antalné urnók és Adler Piroška, Cziffra Emilia, Deutsch Irén, Fábian Margit, Heppes Szerena, Neuman Margit, Ottrubai Marietta, Reicher Mártha, Szalay Janka, Szalay Ilonka, Szalay Lenke, Steingaszner Margit, Veiler Mariska, Vincze Margit urhölgyek.

A szecsessziós *konfetti*-pavillon elárusítóinak névsora ez:

Hermann Gyuláné, Lukácsy Lajosné, Virágh Lajosné, Reicher Károlyné urnók és Boros Dora, Csiky Margitka, Laczay Anna, Lukácsy Palma, Leopold Edith, Reicher Lenke, Vizer Mártha urhölgyek.

A *sőr-pavillonban* az alábbi hölgyek állanak a közönség szolgálatára:

Bogdán Virgílné, Fényes Kálmáné, Issekutz Lászlóné, Haász Béláné, Ortutay Gyuláné urnók és Andrényi Vilma, Boros Janka, Bing Elza, Földes

Lujza, Haan Margit, Köpf Ilonka, Kovács Mariska, Laczay Boriska, Szontagh Ilonka, Veiler Jozefin, Vajda Margit urhölgyek.

A *társaság* vezetésére a következők vállalkoztak:

Wadowszki Gusztávné urnó és Avarfy Irénke, Edvi-Ilés Lenke, Edvi-Ilés Margit, Fleischer Ilonka, Kertay Ilma, Kwitschalla Karolin, Löffler Margit, Nesnera Ida, Nikolits Ilona, Ötvös Andrea, Tóth Sárika urhölgyek.

A piros *gerbeaud-ernyők* alatt az alábbiak lesznek:

Fábian Lajosné, Hegedüs Sándorné, Keresztes Gyuláné, Lócs Rezsóné urnók és báró Fechtig Hajnalka, Goldschmidt Czélia, Kovács Mariska, Kovács Ilonka, Kónya Miczi, Leitner Berta, Löffler Irma, Magyary Ilma, Magyary Ida, Mahler Lenke, Molitorisz Mariska, Lukenics Paula, Scherhag Ilonka, Tonesz Luiza, Verbos Bella, Verbos Mariska urhölgyek.

A férfi rendezőség névsorát legközelebb hozzuk.

HIREK.

— **A király Budapesten.** Ő felsége ma reggel 5 óra 45 perczkor kíséretével külön udvari vonaton a fővárosba érkezett. Tíz óraker általános kihallgatás volt a királyi palotában. A király csütörtökig marad a fővárosban, s ez alatt az idő alatt több felé látogatást tesz. Az uralkodó csütörtökön délután 5 óraker ismét Gödöllőre utazik.

— **Dessewffy püspök és a minoriták.** *Csák* Czirjék dr., a magyarországi minoritarend provinciális ma reggel érkezett haza Szegedről, hol *Dessewffy* Sándor csanádi megyés püspököt fogadta a rend szeged-felsővárosi társházában történt bérmálás alkalmával. A rendfőnök szombat délután meglátogatta a püspököt, a kinél tisztelgett, azután pedig megmutatta neki az Aradon tervezett *új templom* homlokrajzának fényképfelvételét. A püspök nagy érdeklődéssel nézte a gyönyörű templom rajzait s arról elismerőleg nyilatkozott. Hosszasan kérdezősködött a városról is, majd a rend belügyei iránt érdeklődött. A szegedi minorita-templomban a bérmálás vasárnap folyt le. A püspököt az egyház küszöbén a rendfőnök fogadta és üdvözölte. Délben a rendházban negyven terítékű ebéd volt, melyen a püspökön s a rendi tagokon kívül a hatóságok fejei s a szegedi papság volt hivatalos. Ebéd alatt számos toaszt hangzott el. *Csák* Czirjék rendfőnök eszmegazdag, emelkedett szellemű toasztban köszöntötte fel az egyházfőt, megemlékezve családjának hazafias multjáról s annak kiváló tagjairól. A püspököt könyezésig meghatotta a gyönyörű felköszöntő. Annak hatása alatt poharat ragadott s a minorita-rend főnökét, valamint a rend tagjait éltette ragyogó elokvenciájú beszédben. Elismeréssel adózott a rend érdemeinek s kiemelte azt a jelentős munkát, melyet a minoriták az egyház körül végeznek. Beszélgetés során ismét a minoriták aradi templomára került a sor. A rendfőnök elmondotta, hogy a nyáron már megkezdik az építést s ha nagyobb akadály közbe nem jön, az új templom a *jövő év őszén felszentelhető lesz*. Arra az időre esik éppen egy jelentős momentum: az *aradi rendház kétszázéves fennállásának jubileuma*, melyet emlékezetesebb ténynyel nem lehet megülni, mint a gyönyörű stílusú új templom szekreációjával. A *felszentelést Dessewffy püspök személyesen fogja végezni* s ugyanakkor bérmálni is fog Aradon. A püspök hangsúlyozta a rendfőnöknek, hogy örömmel jön Aradra s nagy érdeklődéssel viseltetik a templomépítés iránt.

— **Kállay Zoltán Aradon.** *Kállay* Zoltán, Hevesvármegye főispánja, a szárazéri ármente-

sítő és belviz szabályozó társulat kormánybiztosa Aradon időzik, hogy a társulat osztályozási műveleteiben, az e célra *Vancsó* Gyula orsz. képviselő elnöklete alatt kiküldött 11-es bizottság határozatai ellen számtalan oldalról, köztük Arad város és több helybeli birtokos részéről benyújtott felebbezések elbírálása érdekében helyszíni szemléket tartson. A kormánybiztos *Veszprémy* József kir. főmérnök. az arad-kerületi kir. kulturmérnöki hivatal főnökével, mint a társulat felügyeletével megbízott miniszteri megbizottal, a részletes helyszíni szemléket folytatólagosan Aradváros, továbbá a Sofronya, Otvenes, Nagy-Iratos és Kurtics községek határaiba eső területeken végezték ez alkalommal. A bizottságban részt vettek még *Füzesséry* Kálmán társulati igazgató és *Kardos* Sámuel társulati mérnök. A bejárások fáradságait a bizottság esténként a Fehér Kereszt szálló hűs téli kertjében pihente ki. Ugy itt, mint a város utcáin és parkjaiban a kormánybiztost meglepte az itt észlelt nagyvárosias, mozgalmas, lüktető élet és városunk rohamos, szép irányu fejlődése.

— **Megint összeférhetlenség.** A képviselőház elnökéhez, mint tudósítónk távirata jelenti, ma újabb összeférhetlenségi bejelentések érkeztek. *Berzeviczy* Albert, *Frey* Ferencz, *Batthyányi* Lajos, *Karácsonyi* gróf, *Károlyi* István gróf, *Erdődy* gróf, *Feilitzsch* Artur, *Kammerer* Ernő és *Ferlicska* Kálmán ellen. A derék összeférhetlenségi vigéczek alighanem tréfából *Zichy* Nándor grótot is inkompatibilisnek jelentették fel a képviselőháznál. Persze a nemes gróf főrend, s így a képviselőháznak semmi köze őhöz.

— **A delegáció nyilvános ülése.** A magyar delegáció plenuma — mint tudósítónk táviratozza — ma ismét ülést tartott. A hadügyi költségvetés tárgyalásának folytatása volt a napirend első része. *Münnich* Aurél polemizált *Horánszkyval* s igazolni igyekezett azt az állítását, hogy Magyarország jövedelmeinek csak 10%-át fordítja a hadügyi költségekre. A költségvetést elfogadták. Bosznia költségeinek tárgyalásánál *Ernuszt* Kelemen felvilágosítást kért *Kállay* Béni közös pénzügyminisztertől azokra a számadásokra nézve, a melyek a sajtó egy részében megjelentek. *Kállay* kijelentette és statisztikával bizonyította, hogy a boszniai megrendeléseknek 30—36 százaléka esik Magyarországra és sokkal több a kivitel Magyarországból Boszniába, mint viszont Boszniából Magyarországra. A választ tudomásul vették s a számadásokat elfogadták. Ezután még a tengerészeti költségeket szavazták meg.

— **Jókai Párisban.** *Jókai* Mór és neje — mint táviratozzák — ma érkeztek meg Párisba. Itt nagy ünnepélyességgel fogadták őket.

— **Pless Mór Aradon.** *Pless* Mór, kiről a napokban az a hír terjedt el Aradon, hogy megszökött Budapestről, tegnap estétől fogva itt időzik. Ma egész napon át látható volt a városban, ami a legradikálisabb demontinek bizonyult az eltűnési hírre nézve.

— **Felháborító merényletet** követett el ismeretlen tettes az egyetemi épület falai közt elhelyezett magyar czimer ellen. Az új lépcsőházat diszitette az állami czimer, a melyet alávaló merénylők megcsonkítottak. A koronán álló keresztet leverték. Az egyetemi ifjak, a kik a gázságot legelőbb észrevették, azonnal jelentést tettek erről az egyetemi tanácsnál, a mely nyomban elrendelte a szigorú vizsgálatot. E mellett azonban az ifjak maguk is kutatják a merénylőt, a kinek tette annál felháborítóbb, mert a király épen holnap készül meglátogatni az ujonnan felavatott egyetemi palotát, s ha véletlenül

nem veszik ma észre a tettet, a nyomokat elhárítani sem lett volna már idő. Ponori *Theurewk* Emil, egyetemi rektor egy ujságíró előtt egész szívéből felháborodva nyilatkozott az ismeretlen merénylőről, s kijelentette, hogy ha az az egyetem polgárai közül való volna, egy percig sem lesz tovább ott maradása, bárki lett legyen is azonban, szigorú megtorlás nélkül nem fog tette maradni. — A czimert különben a király holnapi látogatására való tekintettel már ma sürgősen megigazították. Ebben a korona-sértési ügyben *Molnár* apát ma a képviselőházban is interpellált, a miről lapunk más helyén tudósítunk.

— **Májusi ajtatosság.** Holnap, kedden este hat óraker az *Oratorium Egylet* énekel a minoriták templomában. *Schubert* Ave Mária-ja kerül előadásra nagy zenekar kísérete mellett. A szoprán szolót *Siebert* Hermína urhölgy énektanárnő énekl.

— **Választások az izraelita hitközségben.** Evek óta nem volt oly csendes választás az aradi izraelita hitközségben, mint amilyen a tegnapi volt. Az érdeklődés lanyhaságát a számadatok is bizonyítják, amennyiben 379 szavazati joggal bíró hitközségi tag közül csak 205 szavazott le. A választás, mely délelőtt 9 órakor kezdődött a szavazatok összeszámlálásának nagy munkája miatt csak a késő éjjeli órákban ért véget. Az eredmény a következő:

Elnök: *Deutsch* Bernát. Alelnök: *Kohn* S. N. képviselők: *Assael* Armin, *Bing* Ede, *Bing* Vilmos, *Böhm* Adolf, *Deutsch* Mór, *Eles* Ármin, *Funkelstein* József, *Glück* Károly, *Groszmann* Jakab, dr., *Holländer* Ignác, *Kohn* Zsigmond, *Lustig* Adolf, *Mandl* Vilmos dr., *Mittler* Zsigmond, *Nemess* Zsigmond dr. (uj), *Neuman* Adolf (uj), *Neuman* Dániel, *Ottenberg* Tivadar, *Pollák* Gyula (uj), *Preisach* Vilmos, *Schuster* Illés dr., *Somogyi* Gyula (uj), *Spitzer* Ignác, *Steinhardt* Mór dr., *Tisch* Mór dr., *Wallfisch* Armin, *Weisz* Dávid, *Weisz* Sándor (uj).

— **Birói kinevezés.** A király *László* Izidor *lippai* kir. járásbirósági albirót a fehértemplomi kir. törvényszékhez biróvá nevezte ki.

— **Szondy Imre meghalt.** *Szondy* Imre kisperegi református lelkész tegnap reggel hosszúságos szenvedés után 75 éves korában meghalt. Az elhunyt a megyei élet egyik vezérembere volt és kora ifjúságától kezdve a vármegyei ellenzék táborában állt. Az elhunytban *Szondy* Béla anyakönyvvezető, *Szondy* Géza szentleányfalvi ev. ref. lelkész és *Szondy* György dr. kincstári alügyész apjukat gyászolják. A haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. *Szondy* Imréné, szül. *Szikszay* Vilma a maga és az alólírottak fájdalommal jelentjük a szeretett férj, édes atya, após, nagy-anya *Szondy* Imre, ev. ref. lelkész, Aradvármegye törvényhatósági tagjának. 1900. május hó 27-én, hajnali fél 3 óraker, életének 75. s boldog házasságának 48-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei május hó 29-én, a d. u. 3 óraker tartandó gyász szertartás után fognak a helybeli temetőben nyugalomra tétetni. Aldás emlékére! Kis-Pereg, 1900. május 27. *Szondy* Béla, *Szondy* Géza, Dr. *Szondy* György, *Hady* Pálné, szül. *Szondy* Bertha, gyermekei. *Szondy* Gézáné, szül. *Vadányi* Emma, *Szondy* Györgyné, szül. *Kovács* Etelka, *Hady* Pál, menyei és veje. *Szondy* Bella, ifjabb *Szondy* Imre, ifjabb *Szondy* György, *Szondy* Lenke, legifjabb *Szondy* Imre, *Szondy* Zoltán, *Hady* Hajnalka, *Hady* Rózsa, unokái.

A kisperegi ev. ref. presbyterium külön gyászjelentést bocsátott ki egyházának ötvenegy éven át volt hű lelkésze elhunytáról.

— **Sztrájk a Ganz-gyárban.** A főváros egyik legnagyobb ipartelepén a *Ganz* és társa cég waggongyárában ma veszedelmesen indult sztrájk ült ki, a mely azonban szerencsére rövidesen békés kiegyezéssel végződött. *Háromezzer* munkás hagyta abba ma reggel a munkát s kivonultak a népligetbe a kőbányai uti gyártelepről. —

A munkásoknak a gyárban tisztességes keresményük volt, s a sztrájk nem is a bér összege miatt tört ki, hanem a kifizetés új módja miatt. Májusig ugyanis az volt a szokás, hogy a darabszám dolgozó munkások szombatokként megkapták végzett munkájuk bérét, az óta azonban a belga gyárak rendszerét honosították meg, a mely szerint a munkások hetenként csak 8 frtot kaptak előleg címén, s csak a hónap végén számolták el nekik a végzett munka után jövő egész bért. Ezért tört ki a sztrájk. A munkások 12 tagu küldöttséget választottak, s ezt küldték be a gyárigazgatósághoz. A gyárba időközben megérkezett *Asbóth* Emil vezérigazgató. Ő fogadta a küldöttséget, s megígérte nekik, hogy visszaállítja a régi hetibérrendszert, ha azonnal munkába állanak. Így létrejött a megegyezés s a munkások délután már folytatták a rendes munkát. — A sztrájk most veszedelmes lett volna a vállalatra, mert a gyárban kétezer vasuti teherkocsin dolgoznak, a melyeket az olasz vasutak részére kell határidőre elkészíteni.

— **A testvérgyilkos kegyelmet kér.** *Papp* Béla, a szatmári testvérgyilkos, meggondolta a dolgot. Kegyelmet kér és kérvényét már meg is írta. A kétségbeesés egyre jobban erőt vesz rajta és valósággal örvényes rohamai vannak. Felesége pedig megindította ellene a válopört. *Papp* Béla saját beismerésére következett halálos ítéletre kérte a házasság végleges felbontását, amihez *Vajay* házasságvédő hozzájárult. A bíróság a jövő heti tanácsülésben mondja ki ítéletét, mely biztos értesülésünk szerint, elutasítja a keresetet, mert nincs jogerős ítélet, melyre támaszkodni lehetne. *Papp* Béla felesége mindenáron sürgeti az elválást, *nehogy kasztott ember felesége legyen.* A törvény azonban nem intézkedik oly kivételes esetről és azért intézkedéséhez szigorúan ragaszkodni kell.

— **Jogtudományi államvizsga.** *Rottár* Sándor *borosjenői* kir. járásbirósági aljegyző és ügyészségi megbízott kitűnő sikerrel letette a jogtudományi államvizsgát.

— **A Krivány név — becsületsértés.** A nagokban történt Szentleányfalván, hogy *Bimbó* Mihály szóváltásba keveredett *Zabán* Jánossal a szentleányfalvi hitelszövetkezet helyiségében. A haragos *Bimbó* azt találta mondani *Zabán*nak:

— Nem tűrök ilyen *Krivány-féle* eljárást. *Zabán* e kijelentés által önérzetében megsértve érezte magát s feljelentést tett *Bimbó* ellen az aradi kir. járásbiróságnál. A megejtett tárgyalás alkalmával dr. *Papp* Sándor kir. aljársbiró *Bimbó* uramat a becsületsértésben bűnösnek mondta ki és harmincz korona pénzbírságra ítélte.

E hírrel kapcsolatosan megemlítjük, hogy a tusnádi református lelkész sürgős kérvényt intézett *Ottrubay* Károly kir. törvényszéki elnökhöz, melyben arról panaszkodik, hogy nincsen Tusnádon egy megfelelő helyiség, ahol református híveknek istentiszteletet tarthasson, mivel a *Krivány-villa* zár alá van helyezve. Arra kéri fel a törvényszék elnökét, sziveskedne őt arról értesíteni, hogy a *Krivány-villa* kibérlése ügyében kihez kellene fordulni?

— **Kitüntetett iparosok.** Az aradi ipartestület vezetősége szép ünnepélytel ülte meg két aradi munkásnak a kitüntetését. Az egyik *Sarkady* Kálmán asztalos segéd, aki egyfolytában 30 év óta dolgozik *Verhos* Ádám butorgyárában, a másik *Bauer* Béla bádógos segéd, aki szintén 30 év óta dolgozik *Limbeck* János gyárában. Az ünnepély az ipartestület nagyertermében folyt le, a waggongvári dalárda közreműködése mellett. *Nikolits* Péter ipartestületi elnök üdvözölte az ünnepelteteket, majd *Nits* Pál minorita házfőnök alkalmi beszédet tartott. Az ünnepelteteket sok ajándékokkal halmozták el ösmerőseik és tisztelőik. Jelen voltak többek közt az ünnepélyen: *Müller* Károly, *Angel* István dr. *Glück* Károly, *Czeiler* István, *Varga* István, *Székely* Polikárp, *Nesznera* Aladár,

Kiss Ferencz, *Edvi-Ilés* László, *Kohn* József, *Sebesy* Ferencz, dr. *Marschall* Lajos stb.

— **Kirándulás Gurahonczra.** Kedélyes kirándulást rendezett tegnap az aradi főreáliskola tanári kara, kikhez özv. *Boros* Bénéne ur csatlakozott *Szathmáry* János az aradi csanak vasutak főfelügyelőjével, és az acsev több vatalnokával. Ugy a tanárok, mint a tisztviselők családjaikkal vettek részt a kirándulás melynek célpontja Gurahoncz volt. Kiváló vidám hangulatban folyt le ez a tavaszi expedíció, mely este tarsasvacsorával végződött. több tószy hangzott el, melyek közül az első *Szathmáry* János, mint házigazda mondta a kiránduló társaságra. *Székely* Salamon tanár szelmes, humoros hangú tószyban köszönte meg a vendégszeretetet. Vacsora után reggelig táncz következett. A társaság ma délután tért vissza Aradra.

— **Május végén.** A minap még, ahogy a gyogyos szentek jártak, ugyancsak szeles, hideg, hirtelen bortos idő tette csuffá a szerelem és poézis gyöngyvirágos hónapját. Aki a telet valahogy egészséggyálálta, bizony a mult hetekben kivette részét a influenzából, meg egyéb téli nyavalyákból, aminek bacillusait kedvtelve hozták a gyanus szelek. A most, május vége táján, ugy látszik kárpótolja tavaszi sóvárgó emberiséget a meteorologiai intézet, mely meleg, enyhe időt jelent s kedvesen kárpótol bennünket május, mely a komoly profétákat világért sem akarja többé dezavualni. Bizony kánkulai melegünk jár a felhők jóvoltából. Tropicus hőség üzi az embereket árnyékba, hűvösre, s ha valahogy az időjárás meg nem változtatja józan irányát, még az idén fölvirágozik a sok nyári mulató, mely a mult szezonban szomoruan letört.

— **Halálozások.** Budai *Molnár* Vilmos nyug. m. kir. erdőigazgatósági irodavezető, a 9-ik zászlóaljban szolgált 1848—49-es honvéd vörössipkás hadnagy, élte 78-ik évében Besztercebányán elhunyt. A boldogultban *Nyáry* Béla nyug. aradvárosi rendőrkapitány és *Nyáry* Miklós czukorgyáros sógorukat veszítették el.

Özv. *Modliba* Albertné szül. *Staffel* Anna, élte 75-ik évében elhunyt. Vasárnap délután temették az Akác-utcai gyásházából.

— **Az irnokok nehéz sorban.** Az aradvármegyei központi és járási irnokok megfélebbezték annak idején a vármegye törvényhatóságának ama határozatát, a mely fizetésüknek hátré és fél százalékkal való emelését mondta ki. Megfélebbezésre tegnap jött le a belügyminiszter válasza, amely nemcsak hogy elutasítja az irnokok felebbezését, hanem egyszersmind a javaslatba hozott és megszavazott fizetésemeléseket is a felére redukálja. Azonkívül helyben hagyta a miniszter az ötödik aljegyzői állásrendszeresítését.

— **Házasság.** *Kovács* Miklós megyei számvévo ma kötött házasságot *Kisjenőn* *Todl* Ella kisasszonnyal, *Todl* Adolf nyugalmazott államvasuti ellenőr leányával.

— **Betörési kísérlet egy grófi kastélyban.** *Vakmerő* betörést kíséreltek meg eddig ismeretlen tettesek özv. *Szacsvayné* születet *Königsegg* Alice grófnő drauczi kastélyában tegnap éjjel. A grófnő éppen nyugalomra tért, midőn gyanus motoszkálást és lépések zaját hallotta a kastély folyosójáról előtörni. Nyomban kiugrott ágyából és a telefonkészülékhez sietett, mely a kastélyt *Königsegg* Lajos gróf kármester kastélyával kötötte össze. Elfojtott, remegő hangon jelentette a grófnak:

— Jöjj rögtön segítségemre, mert betörők járnak itt a kastélyban.

Königsegg gróf azonnal fellármázta cselétségét és *Rómay* Béla aradi csendőrszázados együtt — aki véletlenül nála vendégségben volt — a kastélyhoz lovagolt. De már késő volt, mert a betörők biztosan a telefon csengés meghallva, megugrottak. Az éléskamra ajtaját feltörve találták és több ajtón a feszítés nyomai konstatalhatók. A csendőrség megindított a nyomozást a *Vakmerő* betörők kiderítésére.

pateleok ünnepe. Szép és lélekemelő ünnepe Apateleken vasárnap az ág. ev. egyházban. Özv. Kovács Mihályné, szül. Paskó, 600 koronát adományozott az egyháznak, melyből hogy azon egy harangot szerezze az egyház elhatározta, hogy a régi harangot is nagyobbakkal cseréli be, és a költségeket megrendelt az egyház 3 drb. harangszáma harangsúly 3 korona 40 fillérbe. A harangok ünnepi felavatása vasárnap 2 órakor ment végbe, a mikor Gállik lelkész méltatta a harangok jelentőségéről megemlékezve a harangok, hogy istentiszteletre hívják a híveket, kik üzgon köszönték meg a Mindenható német, ki teljessé tette örömeiket.

A ki a ravatalon szült. Épp oly borzalmas mint a maga nemében párálan eset történelgben. Walter Jánosné szül. Hutflötzna e hó 22-én este 7 órakor reményteltségben, rángó görcsökben meghalt. 36 éves volt a ravatalon és a halál beálltától ott harminczadik órában, tehát a már a kihült és feloszlásnak indult tetem — **ket szült.** A boldogtalan anyát e hó 24-egész község őszinte részvéte mellett ki a földi nyugalom helyére.

Villámcsapás egy kórházba. Temesvárott, sürgönyzik, a ma délutáni napfogyatkozás nagy zivatar volt. A helyőrségi kórházba esett a villám és óriási ijedelmet okozott a kórház között. A villámtól tűz is támadt, mely tüzet csakhamar eloltottak.

Vaudville előadások. Id. Bokor József vezetésében a polgármesteri hivatal útján fogadták a belügyminiszterhez, hogy Aradon Vaudville előadások tartására adjon neki engedélyt. A folyamodó a polgármester pártfogását

A halál virága. Novellairó igen meghatározó tudna faragni abból a rendőri bírből, mely Dudig Juliska 16 éves orosházai leányka halálát jelenti. A fiatal leány dínyét a határban s egy barátjával éppen tartott, mikor zápor szakadt a nyakukba. Megkötöztek a temető csöszházába. Kijövet szép virágos sír mellett vezetett el az utat a leány vágyakozó szemekkel nézte.

— Én tépek abból a szép nefelejtsekből.

— Vigyázz, ez a halál virága, — óvta a leányt, de azért téptek egy nefelejtset.

A csösz nem vette tréfára a dolgot, bekiötözték a leányokat a plébániára. A plébános szemérmesen megfedte őket, hogy a sírok ékességét ne sértsék s az egyik leány, aki katolikus volt, a plébánost is kért lelkipásztorától. A luteránus leány Dudig Juliska azonban nem szólt egy szót sem, dacosan hazament és — **mérget ivott.** A csösz sokára meghalt, keblén a temető nefelejtset. A sír virága a sírba vitte . . .

Gyilkosság az utcán. Budapesti tudósítást jelenti: Ma éjjel után egy órakor segélykérők zavarták fel az alsó-erdősor csendjét. A lakókból fölriadt emberek az ablakhoz mentek, de akkor már csak azt látták, hogy a utcán egy ember fekszik s néhány alak körül hagyja el a tett színhelyét. Rablógyilkosság történt. **Leichttag** Arnold 22 éves lókecskédőt rablók támadták meg. Miután pénzt akart átadni, a rablók megtámadták. Leichttag védekezett, mire az egyik rabló kést szorított a hasába. Az áldozat jajgatva esett a földre, a rablók kifosztották azután elszaladtak. A segítők odaértek, Leichttag már eszméletlenül fekszik. Hatalmas vértócsában feküdt. A közelben levő Zöld koszorúhoz cizimfogadóba. Itt levetették véres ruháját. Az áldozat gyomra alatt egy föriási seb tátongott, melyből csak úgy szakadt a vér. A szurás fölívagta a sebet, melyek a négy ujnyi léken kifelé tördtek. Elhívták a mentőket, akik a sebet kötötték. Leichttag Arnold haldoklott, mikor a kórházba vitték. Az orvosok nem remélik, hogy megérje a holnapot. A rendőrséget azonnal értesítették az esetről s rögtön megindult a nyomozás. A rablógyilkosságok után. De azok már

elbujtak valahova. Eddigéle még nincs eredménye a nyomozásnak.

A Maros áldozata. Nyár közeledtével, midőn a fürdés, csolnakázás és halászat szezonja kezdődik, majdnem nap-nap után történelgnek szerencsétlenségek. Tegnap is saját vigyázatlanságának lett áldozata a papirgyár közelében egy waggongyári munkás, aki halászat közben az egyik malom oszlopáról a Marosba zuhant. A szerencsétlen embert a hullámok magukkal ragadták. Az esetről a rendőrséget értesítették és **Rámer** István rendőrhadnagy ki is ment a helyszínére a vizsgálat megindítására. Érdekes, hogy a szerencsétlen ember egy nappal azelőtt váltott engedélyt a halászatra.

Végzetes lakodalom. Lakodalom volt ma este Budapesten a nádor-utca 50. számú házában. Ugyanabban a házában lakik **Ruzsina** János napszámos a családjával s ő is hivatalos volt a menyegzői mulatságra. S míg a férj és feleség vidáman üritették az új pár egészségére a pálinkás poharakat, gyermekeiket odahaza tartották a bezárt szobában. A gyermekek játszottak. Hogyan, hogyan nem, gyufa került a kezükbe, vidáman gyujtogatták. Egyszerre aztán tüzet fogott a két éves **Ruzsina** Anna ruhája.

— Eg az Anna! — kiáltotta az egyik gyerek s a tudatlan apróságok gyönyörködve nézték, mint harapóznak el a lángok a kis Anna szoknyáján.

De mikor a kicsi kétségbeesett sivalkodásban tört ki, sirni kezdtek ők is. S mire a nagy rivásra figyelmessé lett szomszédok az ajtót kinyitották, Anna kicsiny teste már tele volt égési sebekkel. Haldoklott, mikor a mentők a Rókusba vitték. **Végzetes lakodalom** volt ez. Babonás ember nem sok boldogságot jósolna az új párnak. Mert másik szerencsétlenség is történt e lakodalom alkalmából. Ott volt a mulató vendégek között **Kraszovics** János 31 éves napszámos is. Sokat ivott s úgy 10 óra tájban szükségét látta annak, hogy kimenjen kissé az udvarra szellőzni. Botorkálva ment végig a sötét udvaron. Szédülni kezdett, nem látta, mi van a lába alatt és neki ment a pincze nyitott ajtajának. A szerencsétlen ember lezuhant a mély pinczébe. Súlyos zuzódásaival őt is a Rókusba vitték.

Millió örökös. **Somogyi** Zoltán lugosi adóviszt egy budapesti ügyvédől értesítést kapott, hogy ő hajlandó Budapesten néhány évvel ezelőtt elhunyt rokona, hollósi **Somogyi** János után visszamaradt, több mint tíz millió koronát kitevő vagyona örökségi igényét érvényesíteni. **Somogyi**, kinek tegnapig sejtelve sem volt az örökségről, nemes levelével és egyéb családi irataival azonnal Budapestre utazott. A szerencsés örökös két év óta adóviszt.

Összeégett leány. **Drei** Józsiána honczirosi lakos két éves leányának szomorú végéről ad hírt honczirosi tudósítónk. A kis leány, míg anyja vizért járt, bement a konyhába és a kemence körül játszott. Ennek tüzetől ruhája lángot fogott és a **gyermek összeégett.** Mikor az anyja hazajött, halva találta.

Verekedés a temetőben. Párisból táviratozzák: A tegnapi esti lapok nagyon tulozták annak a verekedésnek a jelentőségét, a mely a Pere Lachaise-en rendezett tegnapi tüntetés után lefolyt. A tüntetők megverték néhány rendőrt, a kik el akarták hallgattatni a carmagnolet énekítő tüntetőket. Két rendőr könnyű sérülést szenvedett. Néhány tüntető szintén megsérült. Egy gyermeket összetapos-tak, úgy, hogy a fején megsérült. A Figaró jelentése szerint hét tüntetőt letartóztattak, de később ideiglenesen szabadon bocsátották őket. Utólag jelentik, hogy a rendőrséggel összetűzött tüntetők száma csak 60 volt.

A dohánytermelés titka. Az a tapasztalat, hogy a dohány csak naps földeken terem, arra a következtetésre vezetett, hogy Kubában és más híres dohánytermelő vidékeken azért terem, mert ott a nap a legkedvezőbbben hat. Az újabb vizsgálatok szerint úgy látszik azonban, hogy a talaj minőségének is sokkal nagyobb jelentősége volna a dohányra nézve, mint azelőtt hitték. Megtrágyázták a talajt, amelyen a dohány termelt klórtartalmu anyagokkal s amikor az ott termelt dohánymagot kémiaiilag megvizsgálták, nagymennyiségű klórt találtak benne, tulnyomóan klórmész és klórnátrium, vagy konyhasó alakjában és nem látszik, mintha ezzel a dohánymag jósága nagyobb lett volna! Minél több klór volt a földben, annál több klór jutott a dohánymagba is. Szóval a dohánymag nagyon érzékeny növény, amelynek összetételét, tehát a füstölésnél az ízét is, a természet nagy mértékben befolyásolja a talaj után.

Vörösmarty Mihály szülőháza. Most, hogy közeledik Vörösmarty Mihály születésének századik évfordulója, fölmerült az a kérdés: vajjon megvan-e még a nagy költő szülőháza? Idősb Sárközy Kázmér erre vonatkozóan érdekes nyilatkozatot tesz most közzé, megvilágítva vele a sokat vitatott kérdést.

Boldogult ipam, Hollósy Károly — úgy mond — igen gyakran meglátogatta Vörösmarty Mihályt a k. nyéki Főris-féle házában s ettől hallottam, hogy Vörösmarty neki elmondta, hogy abban a gróf Nádasdy-féle házában született, melyen az emléktábla ma is látható. Azonkívül én, mint gyermek, néhai édesatyámmal gyakran jártam Vörösmartyháznál, aki édesatyámmal benső baráti viszonyban állt és én igen jól emlékszem arra, hogy Vörösmarty édesatyámnak többször mondotta, hogy azért vette ki a Főris-féle házat bérbe, hogy szülőházát — s ilyenkor mindig a jelenleg is megjelölt gróf Nádasdy-féle házra mutatott — folyton maga előtt láthassa. Azt megengedem, hogy ez a ház azóta átalakításon ment keresztül, de azt határozottan állítom, hogy Vörösmarty szülőháza még ma is áll és pedig az a ház, mely emléktáblával van megjelölve.

Új dollárkirályok. Az amerikai dollárkirályok száma az utóbbi időben kettővel szaporodott meg. Az egyik Krózus a plutokrácia sorában a hetedik helyet foglalja el. Neve: **Smith Henry**, mellékneve pedig: „a wallerstreeti csendes ember.” Ez a csendes ember egy angol nagybátyjától, aki Chicagóban szerezte millióit, hatvanmillió dollárt örökölt, a mi után négy és fél millió dollár hagyatéki adót fizetett. Nagyon szerény ember, a társaságot kerüli és évenként mindössze hatezer dollárt költ. Annál jobban érti a költsékeztést a másik dollárkirály, a 24 éves **Adolf Menell-Sayre**, aki olyan kitünően spekulált a börzén, hogy most már 35 millió dollárt mondhat magáénak. E két Krózusnál csak a következők gazdagabbak: **John D. Rockefeller** 250 millió, **Cornelius Wanderbilt** 125 millió, **Andrew Carnegie** 120 millió, **William K. Wanderbilt**, **John Jakab Astor** és **William Rockefeller** egyenkint 100 millió dollár vagyonnal.

Nász, születési és egyéb alkalmi ajándékok legjobban **Porter** Vilmos koronás áruházában szereshetők be. A rengeteg sokoldalú választék és a páratlan jutányos árak régóta közkedvelté teszik a koronás áruházat. Ugyanott kaphatók a pünkösdi szezon alatt mindentéle férfi és női divat cikkek, elegáns nyakkendők, női övek, legyezők, divatos sétatálcák, napernyők. Utazó cikkek a legfinomabb kivitelben is.

T. Üzletfeleink szives tudomására hozzuk, hogy **Révész** Nándor könyv- és papirkereskedő ural (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Gazdák gyűlése.

(Az aradmegyei gazdasági-egylet köréből.)

Arad, május 28.

Az Aradmegyei Gazdasági Egyesület ma délelőtt a vármegyeház nagytermében igazgatóválasztmányi gyűlést tartott, a melyen Zselénszki Róbert gróf és Vásárhelyi László elnökökön kívül jelen voltak: Ifj. Kintzig János al-elnök, Fábrián László főispán, Dálnoki Nagy Lajos alispán, Baross László, Haberéger György Hamzsea Ágoston, Halmi Andor, Friebeisz Miklós, Solymossy Lajos báró, Czákó György, Verzar Márton és Vásárhelyi József választmányi tagok, Laehne Hugó titkár és Bujtor György.

Vásárhelyi László itt a gyűlést megnyitván részvétellel jelenti idősb Istvánffy Béla, az egyesület volt választmányi tagjának elhalálását. Indítványozza, hogy a gyűlés fejezze ki a fellett jegyzőkönyvi részvételt.

(Elnöki jelentés.)

Ezen indítvány elfogadása után Laehne Hugó titkár előterjeszti az elnöki jelentést, melyből a következőket emeljük ki:

Az apaállat kiosztás az idén késedelmesen történt meg, miért is az egyesület elnöksége megkereste Aradvármegye alispánját, hogy a községi apaállatvizsgálatok a jövőben ne mint eddig, tavaszkor, hanem minden év őszén tartassanak meg, úgy, hogy azok december első felében be legyenek fejezve és a községek a földmivelésügyi miniszterium nyújtotta kedvezményeket jobban kihasználhassák. Továbbá tárgyalások folynak az állattenyésztési felügyelőséggel, hogy az Egyesület és a felügyelőség eljárása a községi apaállatok beszerzése körül egyöntetűvé tétessék és ismételten hangsúlyozza az elnöki jelentés a vármegyei állattenyésztési szabályrendelet reformjának szükségességét.

Junius hó második felében 80 érdemes kisközgazda részére, kik a népies téli gazdasági előadásokat szorgalmasan hallgatták, az egyesület a hódmezővásárhelyi földmives iskola megtekintésére tanulmányi kirándulást rendez.

Feliratot intéztek a földmivelésügyi miniszterhez, melyben 1560 darab nemes baromfinak a kisközgazdák közt való csere-kiosztás céljaira rendelkezésre bocsájtani kérelmezik. Ugy szintén felirt az egyesület a pécskai téli gazdasági iskola állandósítása iránt, melyet teljesen saját vezetés alá kíván helyezni.

Megemlékezik az elnöki jelentés a létesítendő gazdasági fogyasztási és értékesítő szövetkezetéről, melyre eddig 73 — ötven korona üzletrész jegyzése történt 3650 korona értékben.

Végül a seprűbornak mint színbornak a forgalomba hozatala ellen a szőlőszeti és borászati szakosztály javaslatára a földmivelésügyi miniszterhez felterjesztést intéznek.

(A mezei munkások.)

Az elnöki jelentés tudomásul vétele után az egyesület titkára előterjeszti a földmivelésügyi miniszter leiratait, ezek közt elsőként Darányi miniszter leiratát, melyben az egyesület tiszteletbeli tagjává történt megválasztását köszönőlevelet mond.

A földmivelésügyi miniszter értesíti az egyesületet a közös hadügyminiszter azon intézkedéséről, hogy a mezőgazdák és a mezei munkások oly időben fognak fegyvergyakorlatra behívni, midőn a mezei munkáknál legkönnyebben nélkülözhetőek, s az esetben, ha mégis más időben hivatnának be fegyvergyakorlatokra, azok alól leendő felmentés iránt benyújtott indokolt kérvények mindannyiszor figyelembe fognak vétetni.

(Közönet a vasútnak.)

Tárgyalta a választmány az aradi és csákvádi egyesült vasutak igazgatóságának átiratát, mely szerint a mezőhegyesi méziszap trágágyának használatát a gazdaközönség részére lehetővé teendő, elhatározta az igazgatóság, hogy annak lerakására kocsinként két korona díj mellett vállalkozik. Felkéri az igazgatóság az egyesületet, hogy a földmivelésügyi miniszterhez megkeresést intézzen, hogy a trágya berakására az Acsev-nek engedje át, mivel azt eddig 8 korona díj mellett a mezőhegyesi ménes uradalom teljesítette.

Elhatározta a választmány, hogy ily értelemben felír a földmivelésügyi miniszterhez, egyszersmind a gazdaközönség érdekében tett ezen intézkedésért egy külön köszönő iratban háláját fejezte ki az Acsev igazgatóságának. A titkár beszámolt ezután a Gazdasági Egyesület Országos szövetségének rendkívüli nagygyűléséről, melyen az egyesületet képviselte.

(Vita a dohányról.)

Vásárhelyi László a dohány termelők és kertészek közti jogviszony szabályozásáról szóló törvényjavaslatot terjeszti elő, midőn kiemeli, hogy ha a törvényjavaslat a jelenlegi formájában törvényt válik, akkor a termelő és kertész közt oly helyzet fog kifejlődni, mely között az ellenséges állapotot rendezeresíti, sőt ezután lehetetlenné lesz téve a gazdára nézve a részes dohány kertész alkalmazása, mert végtére is — ugymond — dohányt termelni a gazda nem köteles, s ha az abból várható haszon nem fog arányban állani az általa okozott kár és kellemetlenséggel, akkor a termelést abba hagyja, vagy ha számítását megtalálja benne, akkor más munka erővel fogja a feles kerteszt pótolni.

Általánosságban sem fogadja el a javaslatot, és kívánja annak irányát megváltoztatni, hogy a cselédminőség a dohány kertészre is alkalmaztassék korlátolt munka és hatás körrel.

A javaslat részletes tárgyalásánál élénk vita fejlődött ki, melyben az előadón kívül Zselénszki Róbert gróf, Solymossy Lajos báró, ifj. Kintzig János, Vásárhelyi József stb. vettek részt.

Végül elhatározta a választmány, hogy a javaslatra tett alapos kifogásait egy memorandum foglalja, azt sürgősen kinyomatja és a földmivelésügyi miniszternek, államtitkárnak, az országgyűlés földmivelésügyi bizottság valamennyi tagjának, valamennyi gazdasági egyesületnek, napi és szaklapnak megküldi, tehát lesz még alkalmunk ezen kérdésre visszatérni.

(A gazdatisztek.)

A titkár előterjeszti a birtokos és gazdatiszt közötti jogviszonyok szabályozásáról szóló törvényjavaslatot, mely különbséget tesz gazdatisztek és okleveles gazdatisztek közt, ezen utóbbiak alatt a szakképzett gazdatiszteket érti. Azonban kívánatos, hogy a gazdatiszti címet csak szakképzett egyén használhassa. Erre nézve a választmány következően határozott:

Az a magyar állampolgár, aki másnak gazdaságát fizetésért kezeli s erre nézve legalább egy év tartamára szerződik, ha valamely hazai főiskola vagy gazdasági tanintézet által kiállított, vagy honosított vég bizonyítvánnyal bír, gazdatisztnak, képesítés hiányában gazdasági alkalmazottnak tekintetik.

Azon kérdésnél, vajjon a gazdatiszt a földbirtokos előleges engedelmével foglalkozhat-e irodalmi munkássággal, kijelentette a választmány, hogy kívánatosnak tartja, hogy a gazdatiszt irodalmi munkásságában semmiképp sem korlátoztassék.

A szakképzett gazdatisztek részére fenn tartott címek közé a választmány a régi és szép magyaros tisztartói címet is kívánja felvételni. A részleteknél tett még több módosítással együtt ezen kívánalmait az egyesület a földmivelésügyi miniszternek és törvényhozásnak tudomására hozza.

(Állatkiallítások.)

Végül elhatározta, hogy június 29-én Kisjenőn díjazással egybekötött állatkiallítást rendeznek, ugy szintén egy később meghatározandó napon Német-Pereg községben egy második ily kiállítás rendezését vették tervbe.

Délre járt az idő, midőn az érdekes gyűlés véget ért.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi művészeti egyesület jóváhagyott alapszabályait a belügyminiszter urnak elküldötte. Ennek következtében az egyesület tisztségviselőikara és választmánya megválasztható. Ezen választó közgyűlés f. é. május hó 29-én (kedd) délután 5 órakor a városháza tanácstermében lesz, melyre az egyesület összes tagjait tisztelettel meghívjuk. Aradon, 1900. május hó 26-án. Dr. Csák Czirjék, ideigl. elnök. Kovács Vincze ideigl. jegyző.

TANÜGY.

(—) Érettségi a reáliskolában. Az aradi lami főreáliskolában az érettségi vizsgák június hó 1-én és 2-án, a magánvizsgálatok tartatnak. Az évfáradó vizsgálatok követően vannak beosztva: Junius 13-án az egyesületet vallástani vizsgálatok, 15-ikétől 20-ig zárólag a többi rendes tárgyak vizsgálatok tartatnak. 25-ikétől 28-ig történnek a reáliskola tárgyak vizsgálatok. A helyi tornaversenyek június 14-én d. u. tartatik meg.

SPORT.

+ Az arad-hegyvidéki turista-egyesület szép sikerült kirándulása volt vasárnap a bodrogi zárdához. A kiránduláson részt vettek Deniflée Ferencz, Gregus István, Grünblau Hufbauer Pál, Keresztes Arzéut, Maurer Páreán János és Schmiedt János dr. A kirándulás sikeres volt, a melylyel az egyesület nevében díjazták Hamsea Agoston rendfőnök, Muntean házifőnök urak és az összes rendtagok részéről. A kirándulás eredményeként jutalmazták és dagította az egyesület szerény tevékenységük örökké kitörölhetlen emlékeként fognak résztvevők keblében.

+ Kerékpáron Aradra. A szegedi kerékpárosok és testgyakorlók körének tagjai püspöki vasárnapján a hajnali órákban kerékpáron Aradra indultak, hol az itteni kerékpáros egyesület vendégei lesznek, akik már nagyban készült a szegedi sporttársak fogadtatására.

+ Az aradi atlétikai klub holnap, június 2-este 9 órakor választmányi ülést tart a ponti-kávéház külön helyiségében.

NAPIREND.

Május 29. Kedd. Róm. kath. naptár: Maximilianus — Protestáns naptár: Maxim püspök. — Izraelita naptár: Szivan. Ros. Chodes. — Görög-keleti naptár (május): Teodor. — A nap kél 3 óra 53 perczkor. nyugszik 29 perczkor. — A hold kél 4 óra 31 perczkor. nyugdik 2 óra 26 perczkor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 761.3 milliméter, délután 2 órakor 760.1 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor $9^{\circ} + 18.7$, délután 2 órakor $9^{\circ} + 20.7$. Szél iránya és ereje reggel 7 órakor N. 4, délután 2 órakor N. 5. — Felhőzet reggel 7 órakor felborult, délután 2 órakor borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában csapadék nélkül. — Csapadék az utóbbi 24 órában csapadék nélkül.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Száraz, meleg, zivatarok.

Szabadságharczi emléktárgyak országos múzeuma (ház-épület, I-só emelet) nyitva van mindennap délután 2 órától délután 6 óráig. Belpóti-díj: Hétköznapokon 4 koronára, vasárnapon 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn délután 2 órától délután 4—5 és szombaton délelőtt 11—12 óráig. Helyiség: Ereklie-múzeum helyisége melletti ülésterem.

Május 31. Az aradmegyei gazdasági-egyesület szőlőszeti és borászati szakosztályának értekezlete délután 2 órakor (Vármegyeháza.)

Junius 10. A „Neptun” marosfürdő részvények közgyűlése délelőtt 11 órakor (Neptun-fürdőépület.)

Junius 19. Körorvosválasztás kis-Perogen.

Junius 29. Lóverseny Kisjenőn.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS.

= Birtokcsere. Balcsó Antal eladja az aradi 536. sz. tjkvben felvett Vécsey-utca sz. házat 29000 koronáért Schönstein Alajosnak. Alexits Dusáné eladja az aradi 138. tjkvben felvett ingatlant 3300 koronáért senberg Hermanné sz. Frischmann Rozáliának. Román György eladja az aradi 5572. sz. tjkvben felvett Lehel-utca 2. sz. 212 □-öl üres területet 1620 koronáért Balogh Sándorné Szilágyi diának. Todorovits Mitru eladja az aradi 1200 koronáért ifj. Todorovics Mitrunak. A kés-csabai takarékpénztár-egyesület eladja az aradi 5586. sz. tjkvben felvett Haszinger-utca 4. sz. házat 19000 koronáért özvegy Kovács Ivánné sz. Lachnitt Rózának. Csobán Mitru eladja az aradi 6408. sz. tjkvben felvett ingatlanságot 1200 koronáért Bosnyák Miklósnak, Gruber Zoltán eladja az aradi 93. tjkvben felvett ingatlanságot 7200 koronáért.

Ferencznének. Reiner Mór né sz. Lonyi Julia ajándékba adja az aradi 4889. en felvett Alsó-molnár-utcai 7. sz. hálya Lovasberényi Madildnak. Özvegy Andrásné, eladja az aradi 2710. sz. felvett ingatlanból az őt illető részt onáért özvegy Balogh Istvánné Faragó

Budapesti áru és értéktőzsde.

Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 28.

Értéktőzsde. A buzaárakat kielégítő, vételkedő. Nyugodt irányzat mellett 11,000 métermázsa keletre, 5 fillérig olcsóbb árakon. Egyéb gabonakereskedés nélkül. Időjárás meleg, derült.

Zárul 12 órakor:

buza májusra	7.95—7.98
buza októberre	8.05—8.08
rozs májusra	7.25—7.28
rozs októberre	7.30—7.31
zab májusra	5.05—5.06
zab októberre	5.23—5.24
tengeri májusra	5.58—5.59
tengeri júliusra	5.60—5.62
repce augusztusra	13.30—13.40

Zárul 4 órakor:

buza májusra	7.90
buza októberre	8.03—8.04
rozs májusra	7.30
rozs októberre	7.27—7.28
zab májusra	5.03
zab októberre	5.23—5.24
tengeri májusra	5.48—5.49
tengeri júliusra	5.53—5.54
repce augusztusra	—

Zárul 4 órakor:

Osztrák hitelrészvény	710.50
Magyar hitelrészvény	718.—
Leszámlolóbank részvény	490.—
Rima-Murányi vasúti részvény	555.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	652.50
Közúti vasút	614.—
Városi villamos vasút részvény	315.—

S z e s z ű z i e t.

— Május 28. —

Mai jegyzéselnk: Készárú nagyban nyers szesz 113 korona, kicsinyben 115 korona, finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 118 korona hordó nélkül per 100 literre beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 11 korona métermázsaanként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. május 28.

aranyárjadék 4%	95.75
koronárjadék 4%	90.55
arany 4%	101.—
ezüst 4%	99.25
keleti vasút	97.50
földtehermentesítési kötvény	91.25
italmegváltási kötvény	98.25
át-szlavon földtehermentesítési kötvény	92.50
nyereményorszjegy kölcsön	158.—
szabályozási és szegedi kölcsön	138.25
bank papírárjadék	97.—
bankárjadék ezüst	96.75
bankárjadék arany	96.—
bankárjadék	96.—
banki államsorszjegyek	138.—
bank-magyar bankrészvény	1770.—
bank hitelbank részvény	718.—
bank hitelintézet részvény	715.50
bank-magyar államvasút	654.50
bankos arany (Napoleonador)	19.24
banki bírodalmi marka	118.25
bankon	242.25
	96.35

C S A R N O K.

Katicza.

Írta: Gottler Lajos.

I.

... Akkor aztán a királyfi harmadszor is kiment a hétfejű sárkányra és egy csapással legyőzte mind a hét fejét. No hiszen! Lett erre az egész országban! Az öreg király... Dada! Hát egy karddal hogy tudta mind a hét fejét egyszerre levágni? — Jaj! Lelem, aranyom, Csillám királyfi! Én erős legény voltam!... Hát, elég az, hogy amikor megölte a sárkányt, az öreg király örömeiben a földhöz vágta gyémántkoronáját és tánczra kerekedett. A szép királykisasszony pedig sirva borult

Csillám herceg nyakába és azt mondta neki: „Én a tied, te az enyém! Ásó kapa sem választ el minket többé egymástól“... Csaptak is olyan hetedhét országra szóló lakodalmat, hogy még a kutyá is kalácsot evett. Henczidától Bonczidáig folyt a sárga lé. Az öreg király pedig lemondott az uralkodásról és helyette Csillám királyfit választották meg királynak. Mikor a gonosz mostoha ezt meghallotta, mérgében szétpukkant. Csillám király és a felesége, Tündérszép Ilona pedig nagyon sokáig, boldogan uralkodtak és még most is élnek, hogy ha meg nem haltak... — Jaj dada! de szép volt. Mondjon még egyet.

És az ábrándos tekintetű, sötét szemű leányka belécsimpaszkodott az öreg asszony karjába, a mint ott ültek ketten a kastély konyhájában.

— Nem lehet, Jragám, mert a szobákat kell rendbe hozni. Holnap megérkezik az édes apa és nagyon haragudna, ha nem találna mindent rendben. Bizony.

— Én is magával megyek, és az öreg cseléd, meg a kis leány bementek. Katicza félősen kapaszkodott a dada szoknyájába, a mint végig mentek a hosszú sor terméken, hol az ösök képei mogorván bámultak maguk elé a falról. A szél sivitva, füttyölve rázta meg odakünn a fák koronáját, odasodorva egy-egy lombot az ablaktáblához. A gyermeket az öreg asszony kezében nagyot pisláskolt s csakhogy el nem aludt. A gyermek reszketve ment a dada után.

Egy fél óra múlva pedig már a nagy, mennyezetes ágyban feküdt. Az öreg cseléd mellette ül és folytatta a mesemondást. Katicza áhitatalt haligatta, míg csak el nem álmosodott s elaludva tovább álmodozott az aranyos ruhájú királyfiuról, Tündérszép Ilonáról, hétfejű sárkányról, meg a gonosz mostoháról. S ha néha álmaiban megmozdult, az éber álmu öregasszony azonnal mellette termett s szeretettel igazította meg vánkosát.

— Dada! én félek...
— Ne féljen, lelkem itt vagyok én.

A gyermek erre megnyugodva tovább aludt. Édes álmából csak a mosolygó tavaszi napsugár költötte fel, mely kíváncsian kándikált be az ablakon, átszűrődve a nagy erdő sötétzöld lombosátoán, mely minden oldalról féltékenyen óva körítette az Andráslakyak ősi kastélyát, már évszázadok óta...

II.

Igy nőtt fel Andráslaky Katicza, édes apjától elhagyatva, egy öreg cseléd gondjaira bízva, a vén kastélyban, az erdő közepén, egy óra járásnyira minden emberi lakástól.

Édes apja, Andráslaky Károly korán megözvegyedett, s a fiatal világi tekintélyes vagyonával teljesen átadta magát a nagyvilági élvezeteknek. A telet a fővárosban töltötte, csak nyáron látogatott el az Andráslaky-kastélyba.

Ritkán jött magában. Rendszeren társaság kísértte. Még pedig eleven, jókedvű társaság, a mely pezsgő életet hozott a vén kastély falai közé.

A kis lány kerekre nyílt szemekkel csodálkozva nézte a cifra ruhás, ékszerekkel megpakolt szép asszonyokat, a kiknek csengő kacagása és éneke betöltötte az ódon kastély tágas terméit. Csak úgy suhogott a selyemruha rajtok s édes illat szállt utánuk a levegőben, a mint végighaladtak a folyosón.

Noha az öreg dada a kis leányt féltve őrizte édesapja vendégeitől, a gyermek egyszerűen megmászta a kastélyban időző társaságot.

— Dada! Ugye bár az a piros selyemruhás Tündérszép Ilona volt? A fekete bársony kabátos ur pedig, a ki vele énekelt, Árgirus királyfi?

— Sem Tündérszép Ilona, sem Árgirus királyfi. — Szólt az öregasszony mérgesen. — Jobb lesz, ha Katicza nem leleskedik utánuk és nem beszél bolondságokat. Holnap bemegyünk a faluba a nagytitiszteletű urhoz és megkezdjük a tanulást. Maholnap hét éves lesz a kisasszony és még olvasni sem tud. A nagyszágos édes apja pedig...

A többit már csak a fogai közt mormogta el a jó lélek s kézen fogva, bevitte a leánykát a konyha mellett levő kis kamrába, a hová nem hallatszott el a vendégek zajos mulatozá

sa. De a kis leány egészen fel volt izgatva. Még a mesék sem kellett neki, a melyeket pedig máskor annyira szeretett.

Ejszaka aztán, mikor a néms csendbe egy-egy csengő trilla kacagott belé, a mely elhallatszott a kis leány hálókamarájáig, a gyermek fölébredt, de félt, hogy a dada kiszidja, azért egész csönnesen maradt s félkönyökére támaszkodva kis ágyában, visszafojtott lélekzettel halgatózott. Ekkor léptek hallatszottak a folyosón, a kamars ajtaja előtt.

— Oh! ha tudnád, mennyire szeretlek!... — hallatszott kívülről, annak a bársony kabátos urnak a hangja, mire dallamos halk nevetés adta meg a választ. A léptek zaja tovább hallatszott s végre elhangzott a kókoczkával kirakott folyosón...

A gyermek sokáig nem tudott ezután elaludni. Mindig fülében csengett az az egy mondat, melynek értelmét gyermekésszel nem bírta fölfogni:

— Oh! ha tudnád, mennyire szeretlek!...

(Folytatása következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Május 28. —

Fehér Kereszt szálloda. Sándor Zsigmond utazó Bécs. — Hollaky Imre birtokos Déva. — Klein Herman utazó Bécs. — Schlesinger Sándor tisztartó Kalocsa. — Sperner Herman gyáros Lipcse. — Bernát Béla utazó Budapest. — Wilhelm Lajos utazó Budapest. — Dr. Moga György ezredorvos Gyulafehérvár. — Tolnai Aroló magánzó Budapest. — Dr. Peileberg Artur min. tanácsos Budapest. — Petocz László és családja Arad. — Pohl Károly építész Budapest. — Horoki Ferencz utazó Prága. — Kemer Gyula utazó Budapest. — Ilgner J. százados Mezőhegyes. — Neumann József kereskedő Bécs. — Weisz Henrich utazó Adlerkesteley. — Kossák József fényképész Temesvár. — Lukács László pénzügyi számvevő Budapest. — Baumgarten Mária vendéglősnő Brád. — Jiraszek Ferencz építész Budapest. — Kapper Adolf utazó Budapest. — Pünkösdy Ferencz főfelügyelő Budapest. — Dévai Lipót utazó Budapest. — Biró Armin utazó Budapest. — Aeés Sándorné és leánya Maros-illye.

Vass szálloda. Jakot Max utazó Bécs. — Green Aladár utazó Bécs. — Goldstein Henrik utazó Bécs. — Deutsch Samu utazó Bécs. — Kemény Lajos kereskedő Szalonia. — Glück József kereskedő Budapest. — Kulin József birtokos Duud. — Steinhardt Emil utazó Bécs. — Schwembach József kereskedő. — Kohn Jakab utazó Budapest. — Gros Dávid utazó Bécs. — Kemény Salamon kereskedő Székudvar. — Fürst Albert utazó Bécs. — Báder J. utazó Bécs. — Brust Sándor utazó Bécs. — Rózsa Márton utazó Budapest.

Központi szálloda. Hóor Mór tanár Budapest. — Klemens Vilmos mérnök Budapest. — Szule Károly mérnök Budapest. — Damjanovits Milos mérnök Belgrad. — Spassits Milos mérnök Belgrad. — Actves Pál gyógyszerész Szt.-György. — Horváth József utazó Budapest. — Pollatsek Dávid ügynök Budapest. — Pless Mór igazgató Budapest. Reimer Gyula utazó Bécs.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1900. évi május hó 1-től.)

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkeznek:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Szm. sz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Szm. sz. tv. délután 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.31	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 8.48
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsin délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Radnáról este 6.35	Személyvonat este 8.57
Gyorsvonat este 7.18	Gyorsvonat délelőtt 8.08
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.54
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 6.45	Személyvonat reggel 8.53
Személyvonat délután 4.25	Vegyesvonat este 6.50
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borosbesről szv. reg 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borosbesről szv. du. 5.20	Személyvonat este 7.—

Uj-Szt.-Anna

község tulajdonát képezett

3 darab

még köztenyészítésre vagy pedig más célra használható, jó conditionban lévő

ménló

1839 szabad kézből eladatik.

Uj-Szt.-Anna, 1900. május hó 25.

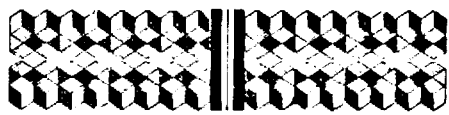
Zorád, jegyző. Oszter János, bíró.

11671—1900. IV. sz.

Hirdetmény.

Miután a közadók kezeléséről szóló 1883. évi XLIV. t.-cikk 39. §-a értelmében a f. évi II. adórészlet esedékességének határideje már lejárt, az adózók ezennel hirdetményileg is felhívtnak, hogy a f. évi II. adórészletet most már a késedelmi kamatok és esetleg intési díjjal együtt, nemkülönben netalán régibb adó, utadó, hadmentességi díj és illeték tartozásait azonnal fizessék be, mert ellenkező esetben a régibb közadó tartozások azonnal, a f. évi II. adórészlet pedig május hóban a késedelmi kamattal együtt végrehajtás útján és a végrehajtási díjak felszámítása mellett fognak behajtatni és pedig oly módon, hogy a II. adórészletre nézve május hó 24-től kezdve a zálogolás fog megejtetni, s amennyiben ennek daczára az adóhátralek járulékaival egygyütt a zálogolás foganatosításától számítandó 15 nap alatt nem törlesztetnek, a lefoglalt ingók nyilvános árverésen fognak eladni.

Aradon, 1900. évi május hó 15-én. A városi tanács.

Néhai Argyelán Nikolae hagyatékát képező, 415. számú tjkvben A + 1. alatti

SZŐLŐ,

mely 371 □-öl kiterjedésű s harmadéves ojtványokkal van beültetve, nyilvános árverésen

eladni fog

f. évi június hó 10-én délután 2 órakor, Muszka község székházánál.

Kelt Muszkan, 1900. évi május hó 26-án. 1838

Zorád János, körjegyző. Kilb Juon, bíró.

Kérjen mindig valódi

Tokaji cognacot

Tokaj város czimerével

(Kigyós kereszt három hegyen)

az Első tokaji cognacgyárból

TOKAJBAN.

Ovakodjék mindenki értéktelen utánzatoktól, melyeken a védjegy hiányzik.

Mindenütt kapható.

Vezérügynökség: LEFKOVITS MÓR • Budapest, Kerepesi-ut 47. szám alatt.

1900. évi tavaszi és nyári idényre valódi brünni szövetek.

Egy vég 8.10 méter hosszú és teljesen elegendő egy teljes férfi öltönyre (kabát, nadrág és mellény) ára csak

frt 2.75, 3.70, 4.80 jó > 6.— és 6.90 a jobb > 7.75 a finom > 8.65 a finomabb > 10.— a legfinomabb

valódi gyapju szövetből.

Egy vég fekete szalon öltönyre 10 frt, ugyszintén felöltő szövetek, turista loden, finom Kammern stb. szállít gyári árban és a legnagyobb pontossággal a mindenütt előnyösen ismert

Siegel-Imhof-féle szövetgyári raktár Brünnben.

Mintákat ingyen és bérmentve. Mintának teljesen megfelelő szállításért szavatosság vállalatik.

1408

Magán felekre nézve feltétlenül előnyös, hogy rendeléselt közvetlenül a fenti gyári cégnél tegye meg.

intézményével jóváhagyott rendelet 5. §-a értelmében város egész területén, máj. 15-ig terjedő idő alatt a gyalogutak a ház tulajdonos által naponként és pedig az aszfalttal ellátott logutakon d. u. 1—2 óra másféle burkolattal ellátott logutakon pedig este 6—8 óra között meglocsolandók.

Ugyan azon szabályrend. §-a szerint a lakások takarójánál a portörölköket az utcára rázni tilos. Tükrök az utcára csak úgy szállíthatók, ha üvege le van takarva.

Ezen pontokat, azon meztetéssel hozom a lakosok domására, hogy mindazok ezen §§-okat meg nem értve illetve megszegik kihágást kövessenek el, és a városi szegényjavára fordítandó 2—25 %-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők. Hatatlanság esetén 12 órától többig terjedhető elzárással büntetendők.

Arad, 1900. május hó 14-én.

Sarlot Domokos főkapitány.

A női szépség emelésére, tökéletesítésére s fenntartására a legkiválóbb, teljesen ártalmatlan, vegy-mentes és zsírmentes készítmény a

Margit-Créme.

Rövid idő alatt szüntet szeplyöt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is üdítő bájos arczszínt kölcsönöz.

Hamisításoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamisítások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerülnek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetési szöveg is az enyémnek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csakis oly készítményeket elfogadni, melyek czimeres védjeggyel vannak lezárva. — Készítményeim a nméltóság m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjeggyel láttattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlatnak. Felőseget csakis az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalom.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. chemial intézet és központi vegykísérleti állomás vizsgálatai bizonyítják, higgyant, ólmot nem tartalmaz, tehát egy teljesen ártalmatlan vegykészítmény. — Ára 50 kr., nagy l frt, szappan 35 kr., puder 60 kr., arczviz 50 kr., fogszappan 50 krajczár.

Üres tégelyek vissza nem vétetnek, sem meg nem töltetnek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyéseti laboratoriuma Aradon.

Hamisításoktól óvakodjunk, csakis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak.

Kapható minden gyógyszertárban és illatszerekkereskedésben.

6882—1900. szám.

Hirdetmény.

A gyalog utak gondozása, és azokon a szabad közlekedés akadályainak elhárítása iránt a városi törvényhatósági bizottság által 12757/403. 1884. sz. a. hozott, és a nagyméltóságú magy. kir. Belügyminiszterium 61.369/884. sz.

Borosznó gyógyítófürdő

Zólyomgyébeu. Vasút-állomás. Posta és távirde.

Vadregényes fenyvesek közepette. Tiszta, ózondus levegő. Erdei sétautak, gas forrasu vizvezeték. A glaubersós gyógyítóforrások kitünő hatásuak, hegyvidéki gyomor- és bélhurut, máj- és hólyagbajoknál.

Hidegvizgyógyító mód, masszáz, villamozás, svéd torna, tej- és szőlőléfürdők. Kneip-féle gyógyító mód. Meleg ásványviz és fenyőfürdők.

Klimatikus gyógyítóhely

Allandó fürdőorvos. Gyógyszertár. Lawn-tennis, tekepálya, cigányzene. Lakás: 8—16 korona egy szoba heti bérlete ágyneművel együtt. Étkezés: leves 20 fillér, főzelék, tészta 50 fill., sülték 80—100 fill. étlap. Bővebbet alulirt tulajdonosnál

Rosenauer Lajos Besztercebányán.

1694